

ЗАКОН О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16 и 31/18)

-Пречишћени текст Закона за интерну употребу-

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: принципи и циљеви високог образовања у Републици Српској (у даљем тексту: Република), нивои високог образовања, оснивање, организација и рад високошколских установа, обезбјеђење квалитета у области високог образовања, образовна дјелатност, права и обавезе академског особља и студената, тијела у области високог образовања, поступак признавања страних високошколских исправа, финансирање високошколских установа, као и друга питања од значаја за обављање дјелатности високог образовања.

Члан 2.

- (1) Високо образовање је дјелатност од општег друштвеног интереса у Републици.
- (2) Овим законом успостављају се принципи и стандарди пружања високог образовања, у складу са стратешким циљевима европског простора високог образовања.

Члан 3.

- (1) Високо образовање заснива се на сљедећим принципима:
 - а) академске слободе и академска самоуправа,
 - б) аутономија високошколске установе,
 - в) јединство наставе и научноистраживачког, односно умјетничког рада,
 - г) отвореност према јавности и грађанима,
 - д) уважавање хуманистичких и демократских вриједности европских и националних традиција,
 - ђ) укључивање у европски простор високог образовања и унапређивање мобилности наставног особља и студената,
 - е) поштовање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације,
 - ж) учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе,
 - з) равноправност високошколских установа, без обзира на облик својине,
 - и) обезбјеђивање квалитета и ефикасности студирања,
 - ј) концепт цјеложивотног образовања и
 - к) афирмација конкуренције образовних и истраживачких услуга ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система.
- (2) Граматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба рода.

Члан 4.

Основни циљеви високог образовања су:

- а) стицање, развијање, заштита и преношење знања и способности посредством наставе и научноистраживачког рада с циљем доприноса развоју способности појединаца и друштва,
- б) пружање могућности појединцима да, под једнаким условима, стекну високо образовање и образују се током читавог живота и
- в) успостављање и развијање сарадње у високом образовању.

Члан 5.

(1) Приступ високом образовању имају сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици и Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), као и ученици који су завршили средњу школу у иностранству.

(2) Ради уписа на високошколске установе у Републици, ученици који су средњу школу завршили у иностранству дужни су доказ о завршеној средњој школи, свједочанство или диплому, нострификовати у Министарству просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство).

(3) У поступку нострификације из става 2. овог члана признаће се свједочанство или диплома које показују ниво образовања који се суштински не разликује од образовања у Републици и БиХ.

(4) Поступку нострификације из става 2. не подлијежу свједочанства или дипломе стечене у Републици Србији, на основу Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената ("Службени гласник Републике Српске", број 79/05).

(5) Приступ високом образовању не може бити ограничен директно или индиректно на основу: пола, расе, сексуалне оријентације, физичког недостатка, брачног стања, боје коже, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног, етничког или социјалног поријекла, везе са неком националном заједницом, имовине, статуса стеченог рођењем, броја година или неког другог статуса.

Члан 6.

(1) Високошколска установа утврђује критеријуме и начин на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис, узимајући у обзир:

- а) успјех у претходном образовању,
- б) врсту претходног образовања,
- в) резултате постигнуте на пријемном испиту,
- г) резултате постигнуте на испиту за провјеру склоности и способности и
- д) друге резултате значајне за упис кандидата.

(2) Кандидат за упис на студије првог циклуса полаже пријемни испит или испит за провјеру склоности и способности.

(3) Редослијед кандидата за упис на студије првог циклуса утврђује се на основу критеријума из става 1. овог члана, на начин и у поступку предвиђеним општим актом високошколске установе и конкурсом.

(4) На студије другог и трећег циклуса кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку који су предвиђени општим актом високошколске установе и конкурсом, у складу са овим законом.

II - НИВОИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 7.

- (1) Дјелатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије.
- (2) Академске студије омогућавају студенту да:
 - а) стекне знања у проучавању теоретских и методолошких појмова и вјештине за пренос и примјену теоријских знања у пракси, за рјешавање сложених техничких и радних проблема, посебно проналажење нових извора знања и примјену научних метода,
 - б) развије способност комуницирања у дисциплини и између дисциплина и
 - в) развија вјештине професионалне критике и одговорност, иницијативу и самосталност у доношењу одлука и управљању сложеним процесима рада.
- (3) Саставни дио академских студијских програма је учествовање у истраживачком раду или практичној настави.
- (4) Струковне студије омогућавају студенту да:
 - а) стекне знања и способности за коришћење научних метода у рјешавању сложених техничких и радних проблема,
 - б) развије вјештине комуницирања у дисциплини и између дисциплина и
 - в) развија вјештине стручне критике и одговорност, иницијативу и самосталност у одлучивању и управљању.
- (5) Обавезни саставни дио струковних студијских програма је практична настава.
- (6) Врста студија из става 1. овог члана дефинише се и детаљније образлаже студијским програмом.**

Члан 8.

- (1) Високо образовање организује се у три циклуса.
- (2) Први циклус високог образовања траје најмање три, а највише четири године и вреднује се са најмање 180, односно 240 бодова, у складу са Европским системом преноса бодова (European Credit Transfer System, даљем тексту: ECTS).
- (3) Студије другог циклуса организују се након првог циклуса студија, трају једну или двије године и вреднују се са 60, односно 120 ECTS бодова и то на начин да у збиру са првим циклусом износе 300 ECTS бодова.
- (4) Студије трећег циклуса организују се након другог циклуса академских студија, трају три године и вреднују се са 180 ECTS бодова.
- (5) Један семестар студија вреднује се са 30 ECTS бодова у сваком циклусу.
- (6) Изузетак од става 2. овог члана су студије медицине, стоматологије, фармације и ветерине које трају пет или шест година и вреднују се са најмање 300 ECTS бодова, које се изводе као интегрисане студије (јединствени студијски програм који обухвата први и други циклус) и на којима се стичу звања која се уређују Законом из члана 9. став 2. овог закона.

Члан 9.

- (1) Завршетком првог, другог или трећег циклуса студија лице стиче право на одређену академску титулу, односно стручно или научно звање у одређеној области.
- (2) Звања која стичу лица из става 1. овог члана уређују се посебним законом.

Члан 10.

- (1) Лица која су завршила студиј према прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона могу тражити од високошколске установе у којој су стекли звања да им у поступку утврђеним статутом високошколске установе изда јавну исправу о еквиваленцији раније стеченог звања с новим звањем, у складу са законом из члана 9. став 2. овог закона.

(2) Ако је високошколска установа на којој је стечено научно и стручно звање престала са радом, Министарство ће одредити високошколску установу која ће поступити у складу са ставом 1. овог члана.

(3) Лица из става 1. овог члана имају право и на издавање додатка дипломи.

III - ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 11.

(1) Високошколске установе су универзитети и високе школе.

(2) Високошколске установе из става 1. овог члана су непрофитне и обављају своју дјелатност као јавну службу, а добит коју остваре користе за развој и унапређење властите дјелатности високог образовања.

Члан 12.

(1) Универзитет је високошколска установа која:

а) се бави наставним и научноистраживачким радом, изводи сва три циклуса студија, са циљевима који укључују унапређење знања, мисли и школства у Републици, образовни, културни, друштвени и економски развој, промоцију демократског друштва и постизање највиших стандарда наставе и научноистраживачког рада и

б) реализује најмање пет различитих студијских програма из најмање три области образовања.

(2) Висока школа је високошколска установа која:

а) се бави наставним и научноистраживачким радом и изводи студије првог циклуса са циљевима који укључују припрему и обуку појединаца за стручни, економски и културни развој и промоцију демократског друштва и постизање високих стандарда наставе и учења и

б) реализује најмање један студијски програм из једне области образовања.

Члан 13.

(1) Области образовања из члана 12. овог закона и нижи нивои класификације истих, утврђују се Правилником о областима образовања, у складу са међународном стандардном класификацијом образовања.

(2) Правилник из става 1. овог члана доноси министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар).

Члан 14.

(1) Високошколске установе могу бити јавне и приватне.

(2) Оснивач јавних високошколских установа је Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) у име Републике.

(3) Оснивач приватне високе школе може бити домаће правно или физичко лице, као и страном правно или физичко лице заједно са домаћом високошколском установом, у складу са овим законом и законом који регулише област јавних служби.

(4) Оснивач приватног универзитета може бити домаће правно лице, као и страном правно лице заједно са домаћом високошколском установом, у складу са овим законом и законом који регулише област јавних служби.

(5) Универзитет из става 4. овог члана не може се основати уколико оснивачи претходно нису извели једну генерацију студената из најмање пет различитих студијских програма из најмање три области образовања, те показали резултате у научноистраживачком раду.

(6) Назив високошколске установе одређује оснивач, у складу са законом.

Члан 15.

(1) Високошколска установа може почети да ради и обавља дјелатност високог образовања ако испуњава прописане кадровске, просторне и материјалнотехничке услове за извођење наставе.

(2) Високошколска установа испуњава кадровске услове за почетак рада и обављање дјелатности ако на сваком студијском програму има у радном односу са пуним радним временом најмање једну половину од укупног броја наставника потребних за извођење наставе на свим наставним предметима које изводи, за све године студија.

(3) Приликом утврђивања испуњености кадровских услова на студијским програмима из области медицинских и здравствених наука, наставници клиничких грана медицинских наука, који су на високошколској установи у радном односу са непуним радним временом а имају закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база високошколске установе, сматраће се наставницима са пуним радним временом.

(4) Изузетак од става 2. овог члана је високошколска установа која почиње са радом или са извођењем новог студијског програма, а планира упис студената само у прву годину студија, која је дужна да обезбиједи кадровске услове у складу са ставом 2. овог члана за прву годину студија.

(5) За више године студија на којима се још не изводи настава, високошколска установа из става 4. овог члана дужна је да обезбиједи изјаве најмање једне половине наставника о намјери да на високошколској установи заснују радни однос са пуним радним временом када почне извођење наставе на вишим годинама студија.

(6) Високошколска установа из става 4. овог члана дужна је да за годину студија која се први пут изводи у тој академској години, достави доказе Министарству о заснивању радног односа са пуним радним временом са лицима из става 5. овог члана, најкасније до почетка академске године.

(7) Уколико високошколска установа не достави доказе из става 6. овог члана, не може наставити са извођењем тог студијског програма, а дужна је да затеченим студентима обезбиједи настављање и завршетак школовања у складу са ставом 10. овог члана.

(8) Јавна високошколска установа испуњава просторне услове за почетак рада и обављање дјелатности ако има одговарајући простор у сопственом власништву, власништву Републике или јединице локалне самоуправе.

(9) Приватна високошколска установа испуњава просторне услове за почетак рада ако има одговарајући простор у сопственом власништву.

(10) Ради обезбјеђивања настављања и завршетка студија затеченим студентима, у случају престанка рада високошколске установе или престанка извођења одређеног студијског програма, високошколска установа дужна је, уз захтјев за утврђивање испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања, доставити један од доказа:

- а) споразум са другом акредитованом високошколском установом или
- б) банкарску гаранцију у износу од 50% школарине по уписаном студенту.

(11) Прије истека рока важења банкарске гаранције из става 10. овог члана, високошколска установа дужна је доставити Министарству нову банкарску гаранцију.

(12) Високошколска установа обавља дјелатност високог образовања у сједишту или ван сједишта, ако има одобрење Министарства.

(13) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) доноси уредбу о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку за утврђивање испуњености услова.

Члан 16.

(1) Иницијативу за оснивање јавне високошколске установе може покренути јединица локалне самоуправе, односно више јединица локалне самоуправе заједно или правно лице које припрема и, путем Министарства, подноси Влади Елаборат о оправданости оснивања високошколске установе (у даљем тексту: Елаборат), ради добијања сагласности на исти.

(2) Оснивач приватне високошколске установе из члана 14. ст. 3. и 4. овог закона припрема и, путем Министарства, подноси Влади Елаборат, ради добијања сагласности на исти.

(3) Елаборат треба да потврди друштвену потребу и сврсисходност оснивања високошколске установе, с циљем да се оствари квалитет знања подударан са европским стандардима, попуни недостатак кадрова у одређеним областима, а да се при том не угрози општи интерес.

(4) Елаборат садржи доказе о оправданости оснивања високошколске установе, детаљан опис, статус и структуру високошколске установе, дужину трајања студија, приједлог студијског програма, стручни назив који се стиче завршетком студија, начин испуњавања прописаних услова за рад високошколске установе, те процјену и изворе потребних финансијских средстава за оснивање и извођење студијских програма.

(5) Министарство ће затражити мишљење Савјета за развој високог образовања и осигурање квалитета (у даљем тексту: Савјет) и надлежних министарстава или других организација, надлежних за област за коју се оснива високошколска установа, и иста, уз Елаборат, прослиједити Влади.

(6) Влада одлуком утврђује оправданост оснивања високошколске установе и даје сагласност на Елаборат.

Члан 17.

(1) Након доношења одлуке о оправданости оснивања и давања сагласности на Елаборат о оправданости оснивања јавне високошколске установе, министар доноси рјешење којим се именује комисија експерата.

(2) Комисија експерата има пет чланова који се именују из реда научних радника из матичних научних или умјетничких области за коју се оснива високошколска установа.

(3) Задатак комисије експерата је да:

а) предложи студијски програм,

б) предложи правила студирања,

в) предложи нацрт статута високошколске установе,

г) предложи број студената за упис у прву годину студија,

д) објави јавни позив за избор наставника и сарадника и на основу пријава кандидата предложи листу наставника и сарадника за заснивање радног односа и

ђ) поднесе извјештај министру у року утврђеним рјешењем из става 1. овог члана.

(4) На основу извјештаја комисије експерата о испуњености услова за оснивање јавне високошколске установе, на приједлог Владе, Народна скупштина доноси одлуку о оснивању јавне високошколске установе.

(5) На основу одлуке о оснивању јавна високошколска установа се уписује у судски регистар и стиче својство правног лица.

Члан 18.

(1) Након доношења одлуке о давању сагласности на Елаборат о оправданости оснивања приватне високошколске установе, оснивач доноси одлуку о оснивању, у складу са прописима који се односе на оснивање установа.

(2) Оснивач приватне високошколске установе подноси Министарству захтјев за издавање сагласности за оснивање.

(3) Уз захтјев из става 2. овог члана оснивач приватне високошколске установе подноси:

а) одлуку о оснивању,

б) приједлог статута и

в) одлуку о именовању лица овлашћеног за заступање.

(4) Министарство је дужно одлучити о захтјеву из става 2. овог члана у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(5) На основу одлуке о оснивању и сагласности Министарства, приватна високошколска установа се уписује у судски регистар и стиче својство правног лица.

Члан 19.

(1) Високошколска установа, у року од 60 дана од дана уписа у судски регистар, подноси Министарству захтјев за лиценцирање.

(2) У поступку лиценцирања утврђује се да ли високошколска установа испуњава услове за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања, у складу са овим законом.

(3) Уз захтјев из става 1. овог члана, високошколска установа дужна је доставити и доказ о уплаћеним средствима за спровођење поступка лиценцирања.

(4) Министар формира за поједини студијски програм комисију за лиценцирање која, у складу са уредбом из члана 15. став 13, провјерава испуњеност услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања.

(5) Чланови комисије за лиценцирање појединог студијског програма именују се са листе домаћих и међународних експерата коју утврђује Савјет.

(6) У изузетним случајевима, ако на листи домаћих и међународних експерата из става 5. овог члана нема експерата из поља образовања, односно из уже области образовања којој припада студијски програм или је планирано да се поједини облици наставе изводе као образовање на даљину, министар ће именовати члана комисије из реда домаћих или међународних експерата из одговарајућег поља образовања, односно из уже области образовања, односно експерта за област образовања на даљину, а у складу са критеријумима за избор експерата које утврђује Савјет.

(7) Комисије из става 4. овог члана подносе министру извјештај о утврђивању испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања.

(8) Чланови комисије за лиценцирање имају право на накнаду за рад.

(9) Министар доноси рјешење којим утврђује износ средстава које је високошколска установа дужна уплатити на име трошкова спровођења поступка лиценцирања, као и рјешење о висини накнаде за рад чланова комисије за лиценцирање.

(10) Ако високошколска установа у року из става 1. овог члана не поднесе захтјев за утврђивање испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања, Министарство ће по службеној дужности обавијестити надлежни суд ради брисања високошколске установе из судског регистра.

Члан 20.

(1) На основу извјештаја комисија из члана 19. став 7. министар доноси рјешење којим се утврђује испуњеност услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања.

(2) Прије доношења рјешења из става 1. овог члана, министар може тражити мишљење Савјета.

(3) Рјешење министра из става 1. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

(4) Министар издаје дозволу за рад високошколској установи на основу рјешења из става 1. овог члана.

(5) Министар правилником прописује изглед и садржај дозволе за рад из става 4. овог члана, као и изглед и садржај дозволе за извођење новог студијског програма из члана 22. став 7. овог закона.

(6) Ако комисија из члана 19. став 4. овог закона утврди да високошколска установа не испуњава неки од услова из члана 15. овог закона и уредбе из члана 15. став 13. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.

(7) Министар ће донијети рјешење којим се одбија захтјев високошколске установе за утврђивање испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања, ако високошколска установа у року из става 6. овог члана не отклони утврђене недостатке.

(8) Рјешење министра из става 7. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

(9) Након правоснажности рјешења из става 7. овог члана, Министарство по службеној дужности доставља рјешење надлежном суду ради брисања високошколске установе из судског регистра.

Члан 21.

(1) Након издавања дозволе за рад, високошколска установа подноси захтјев за упис у Регистар високошколских установа и Регистар наставника и сарадника.

(2) Високошколска установа може да почне да обавља дјелатност високог образовања након уписа у Регистар високошколских установа.

(3) Министар доноси Правилник о вођењу Регистра високошколских установа и Регистра наставника и сарадника.

Члан 22.

(1) Високошколска установа која је уписана у Регистар високошколских установа може поднијети захтјев за лиценцирање новог студијског програма, најкасније до 31.12. текуће године за наредну академску годину.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана, високошколска установа дужна је доставити Елаборат о оправданости извођења новог студијског програма и доказ о уплаћеним средствима за спровођење поступка лиценцирања.

(3) Министарство ће затражити мишљење о елаборату из става 2. овог члана од Савјета и надлежног министарства или других организација, надлежних за област за коју се лиценцира нови студијски програм.

(4) Након прибављених мишљења из става 3. овог члана, министар може формирати комисију за лиценцирање студијског програма у складу са чланом 19. ст. 5, 6, 7. и 8. овог закона или донијети рјешење о одбијању захтјева из става 1. овог члана.

(5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

(6) Комисија из става 4. овог члана утврђује испуњеност услова за извођење новог студијског програма, у складу са уредбом из члана 15. став 13. и подноси министру извјештај о утврђивању испуњености услова за почетак извођења студијског програма.

(7) Поступак доношења рјешења о испуњености услова за извођење новог студијског програма и издавања дозволе за извођење новог студијског програма врши се у складу са чланом 20. овог закона.

(8) Високошколска установа може почети са извођењем новог студијског програма након издавања рјешења о испуњености услова за извођење новог студијског програма и дозволе за извођење студијског програма.

(9) Високошколска установа која је уписана у Регистар високошколских установа, за извођење нових студијских програма може користити и одговарајући простор у закупу, чија површина не може бити већа од 25% површине простора прописаног чланом 15. ст. 8. и 9. овог закона.

Члан 23.

(1) У правном промету могу иступати високошколске установе које имају дозволу за рад и које су уписане у Регистар високошколских установа, а организационе јединице универзитета у складу са статутом универзитета.

(2) Статусне промјене и престанак рада високошколске установе, врше се у складу са законом.

(3) Високошколска установа која престаје са радом дужна је затеченим студентима обезбиједити наставак и завршетак школовања, у складу са чланом 15. став 10. овог закона.

Члан 24.

(1) Статут је основни општи акт високошколске установе којим се уређује:

- а) организација, органи и начин рада, управљање и руковођење високошколском установом,
- б) називи и врста студијских програма,
- в) обављање научноистраживачког, стручног или умјетничког рада,
- г) поступак избора у академска звања,
- д) начин остваривања права и обавеза особља и студента,
- ђ) организовање особља и студената и
- е) евиденција.

(2) Сенат високошколске установе утврђује приједлог статута, уз претходно прибављено мишљење управног одбора.

(3) Након утврђивања приједлога статута од стране сената, високошколска установа доставља приједлог статута са мишљењем управног одбора Министарству, ради добијања сагласности.

(4) Ако Министарство утврди неусклађеност статута са овим законом и другим законским прописима, даје упутства високошколској установи о отклањању утврђених недостатака.

(5) Министарство даје сагласност на приједлог статута високошколске установе у име Владе.

(6) Сенат усваја статут након добијене сагласности Министарства.

(7) Промјена статута високошколске установе врши се на начин и у поступку предвиђеном за доношење статута.

IV - ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 25.

(1) Високошколска установа спроводи континуирано, по правилу на крају академске године, а највише у интервалима од три академске године, поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

(2) Високошколска установа, односно организациона јединица високошколске установе спроводи поступак из става 1. овог члана у складу са процедурама за обезбјеђење квалитета високошколске установе и критеријумима самовредновања.

(3) Извјештај о самовредновању и оцјени квалитета објављује се тако да буде доступан академском особљу и студентима у тој установи.

(4) На захтјев Министарства, односно комисије стручњака из члана 30. став 5. овог закона, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцјену квалитета.

Члан 26.

(1) Акредитација је поступак обезбјеђења квалитета високошколске установе или студијског програма, заснован на самовредновању високошколске установе и оцјени независних стручњака, с циљем препознавања и унапређења квалитета високог образовања у оквиру европског простора високог образовања.

(2) Акредитација се спроводи у три фазе:

- а) самовредновањем од стране високошколских установа,
- б) вањском провјером од стране комисије стручњака и
- в) доношењем одлуке о акредитацији.

(3) Поступак акредитације се спроводи за:

а) новоосноване високошколске установе и за нове студијске програме, с циљем утврђивања испуњености минималних стандарда, што представља почетну акредитацију и

б) за постојеће високошколске установе и студијске програме, с циљем вредновања достигнутог нивоа квалитета, у складу са важећим стандардима и критеријумима у области осигурања квалитета.

(4) Поступак лиценцирања прописан чл. 19. и 20. овог закона представља поступак почетне акредитације из става 3. тачка а) овог члана.

(5) Високошколске установе уписане у Регистар високошколских усанова из члана 21. ст. 1. и 2. овог закона имају почетну акредитацију.

Члан 27.

(1) Поступак акредитације из члана 26. став 3. тачка б) овог закона спроводи Агенција за акредитацију високошколских усанова Републике Српске (у даљем тексту: Агенција), у сарадњи са Агенцијом за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ.

(2) Агенција је јавна установа и начин њеног оснивања, организације и рада врши се у складу са законским прописима који регулишу систем јавних служби.

(3) Агенцију оснива Влада.

(4) Агенција има својство правног лица, са правима и обавезама утврђеним овим законом, стандардима и упутствима за осигурање квалитета.

(5) Агенција је самостална, независна и непрофитна организација.

Члан 28.

(1) Агенцијом руководи директор, који има замјеника.

(2) Директора и замјеника директора Агенције именује и разрјешава Влада, након спроведеног поступка јавне конкуренције.

(3) Мандат директора, односно замјеника директора траје пет година и по истеку мандата могу бити поново именовани на исту функцију још један мандат.

(4) Агенцијом управља управни одбор који има пет чланова.

(5) Управни одбор Агенције именује и разрјешава Влада на период од четири године након спроведеног поступка јавне конкуренције, с могућношћу реизбора на још један мандат.

(6) Статутом Агенције утврђује се начин обављања дјелатности, дјелокруг и начин рада органа управљања и руковођења, те друга питања од значаја за дјелатност и пословање Агенције.

Члан 29.

Агенција се финансира из буџета Републике и из властитих прихода.

Члан 30.

(1) Поступак акредитације из члана 26. став 3. тачка б) овог закона спроводи се на захтјев високошколске усанове.

(2) Високошколска установа из става 1. овог члана може да поднесе захтјев за акредитацију Агенцији, након спроведеног поступка самовредновања и оцјене квалитета у складу са чланом 25. овог закона.

(3) Агенција, у сарадњи са Агенцијом за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ, доноси критеријуме за акредитацију високошколских усанова и студијских програма и усваја листу стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколских усанова, односно њихових студијских програма.

(4) Агенција својим актом ближе уређује поступак акредитације и поступак формирања и рада комисије стручњака за акредитацију, која се именује са листе из става 3. овог члана, у складу са Законом.

(5) Комисија стручњака из става 4. овог члана вреднује квалитет високошколске установе и студијског програма у складу са критеријумима и стандардима за осигурање квалитета у високом образовању.

Члан 31.

(1) На основу извјештаја и оцјене комисије стручњака и узимајући у обзир препоруку Агенције за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ, директор Агенције може:

- а) донијети рјешење о акредитацији,
- б) упутити писмо очекивања или
- в) донијети рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију.

(2) Рјешењем о акредитацији потврђује се стандард квалитета рада високошколске установе, односно потврђује се да сви или дио студијских програма које она изводи задовољавају тражени стандард квалитета.

(3) При свакој акредитацији утврђује се рок сљедећег поступка акредитације.

(4) Писмо очекивања је акт којим се указује на недостатке у погледу испуњености стандарда квалитета студијског програма, односно високошколске установе и изражава очекивање да ће наведени недостаци бити отклоњени у датом року.

(5) Директор Агенције ће донијети рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију за све или дио студијских програма које изводи високошколска установа на основу оцјене комисије стручњака да високошколска установа не испуњава стандарде за осигурање квалитета у високом образовању или ако високошколска установа у року из става 4. овог члана не отклони утврђене недостатке.

(6) На рјешење из става 5. овог члана може се уложити приговор Управном одбору Агенције у року од осам дана од дана пријема рјешења.

(7) Одлука Управног одбора из става 6. овог члана је коначна и против ње се тужбом може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Члан 32.

Високошколска установа чији је захтјев за акредитацију одбијен може поднијети нови захтјев за акредитацију по истеку рока од годину дана од дана доношења рјешења којим се одбија захтјев за акредитацију.

V - ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ

Члан 33.

(1) Приједлог плана уписа студената првог и другог циклуса студија високошколске установе достављају Министарству најкасније до 31. јануара за наредну академску годину.

(2) Влада, на приједлог Министарства, доноси одлуку о броју студената који се финансирају из буџета Републике и који суфинансирају своје школовање, за упис у прву годину првог и другог циклуса студија на јавним високошколским установама, најкасније до 30. априла текуће године за наредну академску годину.

(3) Високошколске установе достављају Министарству податке о укупном броју студената уписаним у прву годину свих циклуса студија најкасније до 30. новембра, о чему Министарство информише Владу.

Члан 34.

(1) Високо образовање може се стицати редовно или ванредно, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Високошколска установа у структури студијског програма прописује облике и начине извођења наставе за ванредни студиј.

(3) Начин извођења ванредног студија уређује се статутом високошколске установе, уз обавезу стицања ECTS бодова, као и на редовном студију.

(4) Поједини облици наставе могу се организовати учењем на даљину, али се испити морају одржавати у сједишту високошколске установе наведеном у дозволи за рад.

(5) Ближи услови и начини остваривања учења на даљину уређују се уредбом из члана 15. став 13. овог закона и општим актом високошколске установе.

Члан 35.

(1) Високошколска установа, односно факултет или умјетничка академија дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте који стичу високо образовање на начин прописан чланом 34. став 1. овог закона.

(2) Високошколска установа, односно факултет или умјетничка академија дужна је да на начин доступан јавности информисе студенте:

- а) о начину, времену и мјесту одржавања наставе,
- б) циљевима, методама и садржајима наставе,
- в) садржајима, методама, критеријумима и мјерилима испитивања,
- г) начину обезбјеђивања јавности на испиту,
- д) начину остваривања увида у резултате испита и провјера знања и
- ђ) о осталим питањима од значаја за студенте.

(3) Обавезе из ст. 1 и 2. овог члана високошколска установа уређује општим актима високошколске установе и факултета или умјетничке академије.

(4) Наставници и сарадници у високошколској установи могу изводити предавања, вјежбе и друге облике наставе на једном од језика конститутивних народа БиХ по властитом избору.

(5) Студенти могу полагати испите на једном од језика конститутивних народа по властитом избору.

(6) Дио наставе може се изводити и на једном од страних језика, уколико то захтијева природа студијског програма.

Члан 36.

(1) Наставни предмети током студирања у правилу су једносеместрални.

(2) Наставни предмети могу бити обавезни, изборни и факултативни, што се утврђује студијским програмом.

(3) Наставним планом студија у првом и другом циклусу утврђује се најмање 20, а највише 25 часова наставе седмично.

(4) Изузетак од одредбе из става 3. овог члана представљају студијски програми за чију је међународну упоредивост неопходан већи број часова наставе седмично, за које високошколска установа која их изводи, може поднијети Министарству захтјев за добијање сагласности за повећање броја часова.

Члан 37.

(1) Обим студија изражава се збиром ECTS бодова.

(2) Сваки наставни предмет из студијског програма исказује се бројем ECTS бодова.

(3) Између различитих студијских програма може се вршити пренос ECTS бодова.

(4) Критеријуми и услови преношења ECTS бодова прописују се статутом високошколске установе, односно споразумом високошколских установа или посебним међународним програмима размјене студената.

Члан 38.

(1) Збир од 60 ECTS бодова одговара просјечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне седмице током једне академске године и састоји се од:

- а) наставе,
- б) самосталног рада,
- в) коло кви јума,
- г) испита,
- д) израде завршних радова,
- ђ) практичног рада и
- е) обављања волонтерског рада, у складу са прописима који регулишу ову област.

(2) Високошколска установа у структури студијског програма прописује који су облици ангажовања из става 1. овог члана обавезни за студенте на том студијском програму.

(3) Ближи критеријуми за одређивање ECTS бодова по предметима утврђују се актом високошколске установе.

Члан 39.

(1) Академска година у правилу почиње 01. октобра и траје 12 мјесеци, а састоји се од наставе, испитних рокова и распуста, што се прецизније уређује општим актом високошколске установе.

(2) Настава у академској години може се организовати у:

- а) два семестра, у којима настава траје по 15 седмица,
- б) три триместра, у којима настава траје по 10 седмица или
- в) блокове, у укупном трајању од 30 седмица, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

(3) Настава појединачних предмета, по правилу, организује се и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Члан 40.

(1) Наставним планом утврђује се:

- а) трајање студија,
- б) наставни предмети и њихов распоред по годинама и семестрима и
- в) број сати за разне облике наставе.

(2) Наставни план се објављује прије почетка наставе за наредну академску годину на начин да буде доступан јавности.

Члан 41.

Студијски програм је скуп обавезних, изборних и факултативних предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Члан 42.

(1) Студијским програмом утврђују се:

- а) назив и циљеви студијског програма,
- б) модел студијског програма,
- в) област образовања којој припада студијски програм,
- г) врста студија и исход процеса учења,
- д) стручни, академски, односно научни назив,
- ђ) услови за упис на студијски програм,

- е) листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем,
- ж) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
- з) трајање студија и потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
- и) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
- ј) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
- к) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
- л) услови уписа студента у сљедећи семестар или триместар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
- љ) начин избора предмета из других студијских програма,
- м) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија и
- н) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

(2) Ако се студијски програм или дио студијског програма реализује у облику учења на даљину, морају се дефинисати посебни услови из става 1. т. ђ) до м) овог члана, потребни за реализацију студијског програма.

(3) Измјене студијског програма или промјена облика или начина извођења наставе врше се по поступку утврђеном за његово доношење.

(4) Лиценцирана високошколска установа може вршити измјене одобреног студијског програма највише до 20 ECTS бодова без поновног лиценцирања тог студијског програма и о извршеним измјенама дужна је обавијестити Министарство у року од 30 дана од извршених измјена.

(5) Измјене из става 4. овог члана не могу се примјењивати ретроактивно.

Члан 43.

Студијски програми које нуди високошколска установа прилагодљиви су тако да омогућавају улазак и излазак у одговарајућим фазама студија и, у зависности од напретка који је студент остварио, додјелу квалификација или ECTS бодова, уз поштовање важећег ECTS-а.

Члан 44.

(1) Студијски програм за стицање заједничке дипломе је програм који организују и изводе двије или више високошколских установа које имају дозволу за рад за тај студијски програм.

(2) Начин извођења студијског програма из става 1. овог члана прописује се општим актом високошколских установа које га организују.

Члан 45.

Успјешност студената у савладавању појединог наставног предмета континуирано се прати током наставе, на начин предвиђен студијским програмом, у складу са општим актима.

Члан 46.

(1) Испит се полаже у сједишту високошколске установе које је наведено у дозволи за рад.

(2) Високошколска установа може, у складу са студијским програмом и статутом, организовати полагање испита ван сједишта само ако се ради о испиту из наставног предмета чији карактер то захтијева.

Члан 47.

Студент са инвалидитетом има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 48.

- (1) Студент полаже испит по завршетку наставе из тог наставног предмета, на начин предвиђен студијским програмом, у складу са статутом високошколске установе.
- (2) Сви облици провјере знања су јавни.
- (3) Успјех студената на испиту изражава се оцјеном од пет (не задовољава) која се не уписује у индекс, до оцјене 10 (изванредан успјех).
- (4) Високошколска установа може, за неке облике наставе, утврдити и други, нунумерички начин оцјењивања.
- (5) Општим актима високошколске установе ближе се уређују начин полагања испита и оцјењивање на испиту, у складу са овим законом.

Члан 49.

- (1) Испитни рокови су: јануарско-фебруарски, априлски, јунско-јулски, септембарски и октобарски.
- (2) Јануарско-фебруарски рок, јунско-јулски и септембарски испитни рокови садрже два испитна термина.
- (3) Априлски и октобарски испитни рокови садрже један испитни термин, с тим да се октобарски испитни рок мора завршити најкасније до 15. октобра.
- (4) Студенти имају право полагати испите у оба испитна термина прописана ставом 2. овог члана
- (5) Студент стиче услове за упис наредне године студија ако је у студијској години у коју је уписан остварио 60 ECTS бодова.
- (6) У случају да студент не испуни услове за упис наредне године студија, обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија до броја бодова које је остварио у претходној години студија.
- (7) Високошколска установа за студента из става 6. овог члана утврђује испите које може слушати и полагати у наредној години студија, о чему води посебну евиденцију.
- (8) Подаци уписани у евиденцију из става 7. овог члана уписују се у студентску књижицу и матичну књигу након што студент упише годину студија за коју је вођена евиденција.
- (9) Апсолвентски стаж на првом циклусу студија траје двије године од истека посљедње године студија, а на другом циклусу студија траје 12 мјесеци од истека посљедње године студија.
- (10) Изузетно од става 1. овог члана, високошколска установа може организовати испитне рокове за апсолвенте сваког календарског мјесеца, изузев јула и августа, са по једним испитним термином.
- (11) По истеку апсолвентског стажа, студент има право да полаже испите уз накнаду трошкова.
- (12) Правила студирања апсолвената уређује се општим актом високошколске установе.

Члан 50.

- (1) Послије три неуспјела полагања истог испита, студент има право да, на лични захтјев, полаже испит пред испитном комисијом.
- (2) Студент има право да надлежном органу високошколске установе поднесе приговор на добијену оцјену, ако сматра да испит није обављен у складу са законом и општим актом високошколске установе, у року од два дана од добијања оцјене.

(3) Надлежни орган високошколске установе у року од три дана од добијања приговора, у складу са одредбама општег акта високошколске установе, разматра приговор и доноси одлуку по приговору.

(4) Ако се усвоји приговор студента, студент поново полаже испит пред испитном комисијом у року од седам дана од дана пријема одлуке из става 3. овог члана.

(5) Поступак из ст. 2, 3. и 4. овог члана и одредбе о формирању и начину рада испитне комисије утврђују се општим актима високошколске установе.

Члан 51.

(1) Студијским програмом првог циклуса може бити предвиђен завршни рад.

(2) Студијски програм другог циклуса садржи обавезу израде завршног рада.

(3) Студијски програм трећег циклуса садржи обавезу израде докторске дисертације.

(4) Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни дио студијског програма улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

(5) Начин и поступак припреме и одбране завршног рада, односно дисертације уређују се општим актом високошколске установе.

Члан 52.

(1) Стручни, научни или умјетнички рад за који надлежни орган утврди да је плагијат сматра се ништавим, као и награде, звања и титуле које је лице које се користи плагијатом стекло на основу таквог рада.

(2) Високошколска установа дужна је да прогласи ништавим све награде, звања и титуле које је лице из става 1. овог члана стекло на тој установи, на основу таквог рада.

(3) Поступак утврђивања плагијата уређује се статутом високошколске установе у складу са законом.

VI - ИНСТИТУЦИОНАЛНА АУТОНОМИЈА И ПРАВНИ СУБЈЕКТИВИТЕТ

Члан 53.

Високошколске установе уживају слободу у наставном и научноистраживачком и умјетничком раду у оквиру добијене дозволе за рад, без мијешања органа власти.

Члан 54.

Не може се ускратити или ограничити слобода високошколских установа да:

а) иновирају пружање високог образовања у оквиру својих лиценци и

б) нуде студијске програме за стицање знања и вјештина потребних ради остварења циљева високог образовања.

Члан 55.

Високошколске установе, у складу с одредбама овог закона, имају право да:

а) изаберу своја управна и руководна тијела,

б) уреде своје структуре и активности сопственим правилима у складу с овим законом, другим важећим законима и својим статутима,

в) изаберу наставно и друго особље,

г) утврде правила студирања и услова уписа студената,

д) самостално утврђују, развијају и примјењују студијске програме, истраживачке и умјетничке пројекте,

ђ) самостално остварују наставну, истраживачку и умјетничку сарадњу и дјелатност са другим високошколским установама и

е) додјељују звања наставном и другом особљу, у складу са овлашћењима из овог закона.

Члан 56.

(1) Јавна високошколска у складу са овим законом:

а) управља земљиштем и зградама које су у њеном власништву, те уз сагласност оснивача даје у закуп земљиште и зграде, у складу са чланом 137. став 2. овог закона и статутом високошколске установе,

б) прима средства из било којег законитог извора и истим управља,

в) предлаже Министарству, прије расписивања конкурса за упис нових студената, висину школарине за наредну академску годину за све студијске програме, у складу са мјерилима која се одређују општим актом високошколске установе и којима се утврђује однос између висине школарине и трошкова студија за једну академску годину,

г) утврђује висину других накнада у складу са законом,

д) запошљава особље у складу са правилником о унутрашњој организацији и систематизација радних мјеста,

ђ) успоставља правне односе са студентима и

е) закључује споразуме са другим високошколским установама у БиХ и иностранству.

(2) Јавна високошколска установа статутом и општим актима уређује овлашћења из става 1. овог члана.

Члан 57.

(1) Одлуку о висини школарине на приватној високошколској установи доноси високошколска установа.

(2) Високошколска установа из става 1. овог члана дужна је, прије расписивања конкурса за упис нових студената, објавити висину школарине за све студијске програме за које врши упис на начин доступан јавности.

VII - ОРГАНИЗАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 58.

(1) Организационе јединице универзитета изводе наставни, научноистраживачки или умјетнички рад у једној или више образовних и научних области и могу бити:

а) факултети,

б) академије и

в) научноистраживачки институти.

(2) Организација и надлежности организационих јединица ближе се утврђују статутима и другим општим актима универзитета и организационих јединица.

(3) Универзитет има својство правног лица.

(4) Организационе јединице немају статус правног лица.

(5) Ради промоције иницијативе организационих јединица, статутом универзитета прецизира се на који начин и у којем омјеру организациона јединица има академска и финансијска овлашћења и одговорности.

(6) Општим актом универзитета, а у складу са прописима којима се уређује област трезорског пословања, регулишу се питања у вези са отварањем рачуна посебних намјена организационих јединица, начин располагања властитим приходима, донацијама или на други начин поред буџетског финансирања.

(7) Организациона јединица универзитета користи печат и штамбиљ универзитета допуњен својим називом.

Члан 59.

(1) Факултет је организациона јединица универзитета која изводи академске студијске програме сва три циклуса студија и развија научноистраживачки рад у једној или више научних области.

(2) Факултет може изводити и струковне студијске програме.

(3) Умјетничка академија је организациона јединица универзитета која изводи студијске програме из области умјетности и која развија умјетничко стваралаштво и научноистраживачки рад у области наука о умјетности.

(4) Факултети и умјетничке академије имају статут који мора бити усклађен са статутом универзитета.

Члан 60.

(1) Ради унапређивања научноистраживачког рада, универзитет у свом саставу или у саставу својих организационих јединица може имати научноистраживачке институте, у складу са статутом универзитета.

(2) Научноистраживачки институт из става 1. овог члана обавља научноистраживачку дјелатност ради остварења општег интереса, под условима:

а) да је статутом универзитета утврђен као посебна организациона цјелина,

б) да има простор, опрему и друга средства потребна за остваривање научноистраживачких програма и пројеката и

в) да на институту има ангажоване истраживаче компетентне за истраживање у научној области за коју се оснива институт, од којих је најмање један са пуним радним временом на универзитету у звању редовног или ванредног професора.

(3) Рад научноистраживачког института финансира се из прихода остварених реализацијом научноистраживачких програма и пројеката и других извора, а рад научноистраживачких института у саставу јавних универзитета суфинансира се из буџета Републике, а према правилима утврђеним актом високошколске установе.

(4) Статутом универзитета уређују се организација, дјелатност, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за рад научноистраживачког института.

(5) Научноистраживачки институт може остваривати дио акредитованих студијских програма на универзитету, у складу са статутом, односно општим актом универзитета.

(6) Научноистраживачка дјелатност уређена је посебним законом.

(7) Ради комерцијализације резултата научноистраживачког или умјетничког рада, високошколска установа може бити оснивач центра за трансфер технологије, иновационог центра, пословно-технолошког парка, у складу са законом.

Члан 61.

(1) Органи универзитета су:

а) управни одбор,

б) сенат и

в) ректор.

(2) Органи високе школе су:

а) управни одбор,

- б) сенат и
- в) директор.

(3) Органи факултета, односно умјетничке академије су:

- а) наставно-научно, односно наставно-умјетничко вијеће и
- б) декан.

(4) Високошколска установа може успоставити и друга тијела и органе, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 62.

(1) Управни одбор високошколске установе обавља послове утврђене законом и статутом високошколске установе, а нарочито:

- а) даје мишљење о статуту високошколске установе,
- б) **доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, на приједлог ректора, за јавне високошколске установе, уз претходну сагласност Министарства,**
- в) утврђује планове финансирања и развоја,
- г) доноси годишњи програм рада високошколске установе, на приједлог сената високошколске установе,
- д) доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун,
- ђ) **разматра финансијски план и извјештај о финансијском пословању организационе јединице,**
- е) **предлаже Министарству висину школарине за студенте који суфинансирају своје школовање,**
- ж) **утврђује висину школарине за студенте који самофинансирају своје школовање, ванредне студенте и студенте стране држављане,**
- з) усмјерава, контролише и оцјењује рад ректора или директора у домену финансијског пословања,
- и) одлучује о коришћењу средстава преко износа утврђеног статутом високошколске установе,
- ј) одлучује о приговору запослених на одлуке тијела високошколске установе који су у првом степену одлучивали о правима, обавезама и одговорностима запослених из радног односа,
- к) подноси оснивачу најмање једанпут годишње извјештај о пословању високошколске установе,
- л) доноси одлуку о формирању и укидању организационих јединица на универзитету на приједлог сената,
- љ) даје сагласност на статут организационих јединица у складу са својим надлежностима и
- м) **доноси опште акте из области материјално-финансијског пословања, у складу са законом и статутом високошколске установе.**

(2) Управни одбор има најмање седам, а највише 11 чланова и чине га представници: академског особља, неакадемског особља, студената и оснивача.

(3) Представници оснивача, чије именовање врши Влада, чине највише једну трећину укупног броја чланова управног одбора.

(4) Представнике академског и неакадемског особља бира и именује сенат високошколске установе у поступку јавне конкуренције, по процедури утврђеној статутом високошколске установе.

(5) Најмање један члан управног одбора бира се из реда студената, а бира га студентско представничко тијело по процедури утврђеној посебним актом, а именује га сенат високошколске установе.

(6) Чланови управног одбора именују се на период од четири године, осим представника студената чији мандат траје једну годину.

(7) Предсједник управног одбора **на јавној високошколској установи** бира се из реда академског особља.

Члан 63.

(1) Одговорност за пословање јавне високошколске установе сноси управни одбор.

(2) Одговорност за пословање приватне високошколске установе носе оснивач, односно скупштина оснивача и управни одбор.

Члан 64.

(1) Одговорност за академска питања у високошколској установи има сенат као највише академско тијело које чине представници академског особља и студената.

(2) Сенат високошколске установе одлучује о свим академским питањима, а посебно:

а) одлучује о питањима наставне, научне, умјетничке и стручне дјелатности високошколске установе,

б) доноси статут и друге опште акте високошколске установе уз претходно прибављено мишљење управног одбора и сагласност Министарства,

в) доноси опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе,

г) доноси студијске програме првог, другог и трећег циклуса студија,

д) бира ректора и проректоре универзитета, односно директора високе школе,

ђ) објављује конкурс за избор наставника и сарадника у складу са правилником из члана 62. став 1. тачка б) и врши избор академског особља на приједлог наставно-научног и наставно-умјетничког вијећа организационе јединице,

е) именује комисије у поступку стицања доктората наука,

ж) даје сагласност на извјештаје у поступку стицања научног звања доктора наука,

з) на приједлог наставно-научног вијећа додјељује почасно звање професор емеритус, те почасни доктор наука,

и) предлаже Министарству број студената који се финансирају из буџета Републике и број студената који суфинансирају своје школовање, за упис у прву годину првог и другог циклуса студија,

ј) утврђује број студената који самофинансирају своје школовање, ванредне студенте и студенте стране држављане, за упис у прву годину сва три циклуса студија,

к) даје приједлог управном одбору за оснивање и укидање факултета и других организационих јединица на универзитету и

л) даје сагласност на статут организационих јединица у складу са својим овлашћењима.

Члан 65.

(1) Сенат високошколске установе одлучује о академским питањима на приједлог стручних органа факултета, односно других организационих јединица, као и других органа високошколске установе.

(2) Најмање једну трећину од укупног броја чланова сената чине редовни професори.

(3) У саставу сената мора бити најмање 15% чланова из реда студената - представника студента, са свих циклуса студија који се организују на високошколској установи.

(4) Број чланова, састав, поступак избора и начин рада сената утврђује се статутом високошколске установе.

(5) Декан не може бити члан сената високошколске установе.

(6) Управни одбор може донијети одлуку да чланови сената имају право на накнаду за свој рад, која се исплаћује из властитих прихода високошколске установе, у складу са финансијским планом.

Члан 66.

- (1) Универзитетом руководи ректор, у складу са законом и статутом универзитета.
- (2) Високом школом руководи директор, у складу са законом и статутом високе школе.

Члан 67.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе обавља послове утврђене законом и статутом високошколске установе, а нарочито:

- а) заступа и представља високошколску установу,
- б) организује и руководи радом високошколске установе и одговоран је за законитост рада,
- в) доноси појединачне акте у складу са законом и статутом високошколске установе,
- г) предлаже опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе,
- д) предлаже тијелима високошколске установе мјере за унапређење рада,
- ђ) предлаже управном одбору мјере за ефикасно и законито обављање дјелатности високошколске установе,
- е) предлаже основе планова рада и развоја високошколске установе управном одбору,
- ж) **предлаже управном одбору правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, по претходно прибављеном мишљењу организационих јединица,**
- з) извршава одлуке управног одбора и других органа високошколске установе,
- и) одлучује о коришћењу средстава до износа утврђеног статутом високошколске установе,
- ј) одлучује о правима, обавезама и одговорностима радника из радног односа,
- к) одлучује о радном статусу академског особља на приједлог научно-наставног вијећа организационе јединице,
- л) подноси управном одбору извјештај о финансијском пословању високошколске установе,
- љ) извршава финансијски план,
- м) учествује у раду Ректорске конференције Републике Српске (у даљем тексту: Ректорска конференција) и Ректорске конференције БиХ, односно у раду Конференције високих школа Републике Српске (у даљем тексту: Конференција високих школа) и
- н) обавља и друге послове у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) Против одлука ректора или директора високе школе из става 1. овог члана може се поднијети приговор управном одбору високошколске установе.

(3) Против коначне одлуке управног одбора може се покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 68.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе за свој рад у домену академских питања одговара сенату.

(2) Ректор универзитета, односно директор високе школе за свој рад у домену пословања одговара управном одбору, у складу са одредбама овог закона које се односе на одговорност за пословање високошколске установе.

Члан 69.

(1) За ректора може бити изабран наставник у научно-наставном звању редовног професора, кој и је у радном односу са пуним радним временом на универзитету на који се пријављује на конкурс за ректора.

(2) Изузетак од става 1. овог члана је да за ректора може бити изабран и редовни професор из клиничких грана медицине и стоматологије, који је у радном односу са непуним радним временом на универзитету на који се пријављује на конкурс за ректора, а има закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база универзитета, уз обавезу да прије преузимања функције ректора заснује радни однос са пуним радним временом на универзитету.

(3) За директора високе школе може бити бирано лице које испуњава услове за наставника високе школе и које је у радном односу на неодређено вријеме, са пуним радним временом на високој школи у којој је кандидат за директора.

(4) Ректора универзитета, односно директора високе школе бира сенат, на основу јавног конкурса.

(5) Ректор универзитета, односно директор високе школе бира се на период од четири године са могућношћу једног реизбора.

(6) Поступак избора и разрјешења, те разлози за смјену ректора универзитета, односно директора високе школе прије истека мандата уређују се статутом високошколске установе.

Члан 70.

Ректор универзитета, односно декан факултета или директор високе школе, финансијски директор високошколске установе и оснивач приватне високошколске установе не може бити лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дјело у обављању службене дужности.

Члан 71.

(1) Стручни орган факултета, односно умјетничке академије је наставно-научно вијеће, односно наставно-умјетничко вијеће (у даљем тексту: вијеће).

(2) Вијеће чине наставници, сарадници и представници студената у складу са статутом универзитета.

(3) Наставник или сарадник може бити члан само једног вијећа организационе јединице, под условом да је запослен са пуним радним временом на високошколској установи на којој се бира за члана вијећа.

(4) Члан вијећа може бити и наставник у научно-наставном звању и сарадник у сарадничком звању на студијским програмима из области здравља и заштите здравља, који је на високошколској установи у радном односу са непуним радним временом, а има закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база универзитета.

(5) Чланови вијећа из реда студената бирају се непосредно на организационој јединици из реда редовних студената и чине најмање 15% од укупног броја чланова вијећа.

(6) Вијеће у оквиру своје надлежности:

а) доноси статут факултета, односно умјетничке академије, уз прибављено мишљење управног одбора,

б) даје мишљење и приједлоге сенату о академским, научним, умјетничким и стручним питањима, у складу са статутом високошколске установе,

в) даје приједлоге сенату у вези са промјенама у структури и садржају студијских програма и наставним методама,

г) даје приједлог сенату за избор професора емеритуса и почасног доктора наука,

д) предлаже ректору именовање и разрјешење декана,

ђ) даје приједлог ректору у вези са радним статусом академског особља,

е) даје ректору мишљење на приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, у дијелу који се тиче те организационе јединице,

ж) бира представника у сенат високошколске установе,

з) предлаже програм развоја организационе јединице,

и) формира комисију за подношење извјештаја за избор у научно-наставно, односно умјетничко-наставно звање и утврђује приједлог одлуке о избору кандидата,

ј) именује комисије за израду завршног рада на првом, другом и трећем циклусу студија,

к) обавља и друге послове у складу са статутом и другим општим актима универзитета и факултета, односно умјетничке академије.

Члан 72.

(1) Орган руковођења факултета или умјетничке академије је декан, а орган руковођења научноистраживачког института је директор.

(2) Декан, односно директор представља организациону јединицу, има права и обавезе у складу са законом и статутима универзитета и организационе јединице, одговоран је за законитост рада:

а) организује и руководи радом организационе јединице,

б) одлучује о коришћењу средстава до износа утврђеног статутом универзитета и статутом организационе јединице и

в) подноси управном одбору финансијски план и извјештај о финансијском пословању.

(3) За декана организационе јединице може бити именован наставник у научно-наставном звању који је запослен са пуним радним временом на том универзитету и члан је вијећа те организационе јединице.

(4) Изузетак од става 3. овог члана је да за декана може бити именован и наставник у научно-наставном звању из клиничких грана медицине и стоматологије, који је у радном односу са непуним радним временом на универзитету, а има закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база универзитета, уз обавезу да по избору за декана заснује радни однос са пуним радним временом на универзитету.

(5) Декана именује и разрјешава ректор, на приједлог вијећа организационе јединице, по процедури утврђеној статутом универзитета.

(6) Декан доноси појединачне акте у складу са законом и статутима и општим актима универзитета и факултета или умјетничке академије.

(7) Декан за свој рад одговара вијећу факултета или умјетничке академије и органима универзитета, у складу са статутом универзитета.

(8) Избор и разрјешење директора организационе јединице утврђује се статутом универзитета.

(9) Поступак разрјешења декана, те разлози за смјену прије истека мандата, утврђују се статутом универзитета.

(10) Декан факултета или умјетничке академије, односно директор научноистраживачког института бира се на период од четири године са могућношћу још једног избора.

Члан 73.

(1) Високошколска установа може прописати статутом функцију и послове финансијског директора.

(2) Финансијски директор:

а) предлаже опште акте из области финансијског пословања,

б) предлаже планове финансирања и развоја,

в) спроводи финансијски план, усмјерава и контролише рад у домену финансијског пословања и

г) извршава одлуке органа у складу са законом и статутом.

(3) За свој рад финансијски директор одговара ректору и управном одбору.

(4) Поступак и услови избора, послови и остала питања која се односе на функцију финансијског директора уређују се статутом.

VIII - АКАДЕМСКО ОСОБЉЕ

Члан 74.

(1) Академско особље ужива слободу да испитује и тестира примљено знање и да нуди нове идеје и мишљења, а да се тиме не излаже опасности од губитка запослења или било које друге привилегије коју евентуално у високошколској установи ужива, што се регулише статутом високошколске установе, а у складу са законом.

(2) Статут високошколске установе садржи и одредбе које:

а) осигуравају академском особљу слободу организовања и окупљања у складу са законом и

б) штите академско особље од дискриминације према било којем основу, као што је: пол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус.

Члан 75.

Академско особље високошколске установе има право да објављује резултате свог истраживачког рада, у складу с правилима које високошколска установа има у вези са коришћењем права на интелектуалну својину, поштујући права аутора, високошколске установе и трећих лица.

Члан 76.

(1) Академска звања на високошколским установама су: научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка.

(2) Научно-наставна и умјетничко-наставна звања на универзитету су:

а) редовни професор,

б) ванредни професор и

в) доцент.

(3) Наставна звања на високој школи су:

а) професор високе школе и

б) предавач високе школе.

(4) Сарадничка звања на универзитету су:

а) лектор,

б) виши асистент,

в) виши умјетнички сарадник,

г) асистент и

д) умјетнички сарадник.

(5) Сарадничка звања на високој школи су:

а) асистент и

б) умјетнички сарадник.

(6) На универзитету се могу стицати и научна и истраживачка звања, у складу са прописима који регулишу научноистраживачку дјелатност и статутом универзитета.

Члан 77.

(1) Минимални услови за избор академског особља у научно-наставна и сарадничка звања на универзитету су:

а) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5,

б) за вишег асистента може бити биран кандидат који има завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5, односно кандидат који има научни степен магистра наука,

в) за лектора може бити биран кандидат који има завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5, односно научни степен магистра наука, те објављене стручне и научне радове,

г) за доцента може бити биран кандидат који:

1) има научни степен доктора наука у одговарајућој научној области,

2) има најмање три научна рада из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом и

3) показане наставничке способности,

д) за ванредног професора може бити биран кандидат који:

1) има проведен најмање један изборни период у звању доцента,

2) има најмање пет научних радова из области за коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом након избора у звање доцента,

3) има објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) или патент, односно оригинални метод у одговарајућој научној области, признат као заштићена интелектуална својина, након избора у звање доцента и

4) је био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса,

ђ) за редовног професора може бити биран кандидат који:

1) има проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора,

2) има најмање осам научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом, након стицања звања ванредног професора,

3) има најмање двије објављене књиге (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања ванредног професора,

4) је успјешно реализовао менторство кандидата за степен другог или трећег циклуса и

5) има успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања.

(3) Приликом избора у научно-наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета универзитета.

Члан 78.

(1) Минимални услови за избор у наставно-умјетничка и сарадничка звања у које се бира академско особље на студијским програмима на универзитету, ако је за наставни предмет од нарочитог значаја умјетнички критеријум, су:

а) за умјетничког сарадника може бити биран кандидат који:

1) има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 и

2) најмање три умјетничка остварења на колективним презентацијама,

б) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5,

в) за вишег умјетничког сарадника може бити биран кандидат који:

1) има завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5,

2) јавно представљене облике умјетничког стваралаштва,

г) за вишег асистента може бити биран кандидат који:

1) има завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5, односно први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 и

2) јавно представљене облике умјетничког стваралаштва,

д) за доцента може бити биран кандидат који:

1) има завршен други циклус студија,

2) има јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

3) показане резултате у наставном раду,

ђ) за ванредног професора може бити биран кандидат који:

1) има завршен други циклус студија,

2) проведен најмање један изборни период у звању доцента,

3) већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва које представља самосталан допринос развоју умјетности,

4) признања за успјешно дјеловање у одговарајућој области умјетности и

5) показане резултате у наставном раду,

е) за редовног професора може бити биран кандидат који:

1) има завршен други циклус студија,

2) проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора,

3) јавно представљена изузетна умјетничка дјела која су значајно допринијела развоју културе и умјетности у академској и друштвеној заједници,

4) признања за успјешно дјеловање у одређеној области,

5) показане резултате у наставном раду и

6) који је дао значајан допринос подизању наставног и умјетничког кадра.

(3) Приликом избора у умјетничко-наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета универзитета.

Члан 79.

(1) Минимални услови за избор у наставна и сарадничка звања на високој школи су:

а) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5,

б) за предавача високе школе може бити биран кандидат који има:

1) завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5, односно научни степен магистра наука,

2) показане наставничке способности и

3) објављена најмање два научна рада из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом и

в) за професора високе школе може бити биран кандидат који има:

1) научни степен доктора наука у одговарајућој научној области,

2) има најмање три научна рада из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом и

3) показане наставничке способности.

(2) На високој школи наставу могу изводити и лица која имају звање редовног професора, ванредног професора и доцента, изабрана у звање на универзитетима.

(3) Приликом избора у наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета високе школе.

Члан 80.

(1) Минимални услови за избор у наставна и сарадничка звања на високој школи, ако је за наставни предмет од нарочитог значаја умјетнички критеријум, су:

а) за умјетничког сарадника може бити биран кандидат који:

1) има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 и

2) најмање три умјетничка остварења на колективним презентацијама,

б) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5,

в) за предавача високе школе може бити биран кандидат који има:

1) завршен најмање први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова и најнижом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5,

2) јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

3) показане наставничке способности и

г) за професора високе школе може бити биран кандидат који има:

1) завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном и на првом и на другом циклусу студија 8,0 или 3,5,

2) јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

3) показане наставничке способности.

(2) На високој школи наставу могу изводити и лица која су изабрана у звање на умјетничко-наставним предметима на универзитетима.

(3) Приликом избора у умјетничко-наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета високе школе.

Члан 81.

Ближи услови за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања утврђују се општим актом високошколске установе.

Члан 82

Приликом избора у исто или више звање узимају се у обзир само објављени радови, књиге и резултати властитих истраживања у примјени, пројекти, те менторства, односно јавно представљени облици умјетничког стваралаштва у времену од посљедњег избора.

Члан 83.

Период на који се бира академско особље на универзитету је:

а) умјетнички сарадник - на период од четири године са могућношћу једног поновног избора,

б) асистент - на период од четири године без могућности поновног избора,

в) виши умјетнички сарадник - на неодређено вријеме,

г) виши асистент - на период од пет година с могућношћу једног поновног избора,

д) лектор - на период од пет година с могућношћу једног поновног избора,

ђ) доцент - на период од пет година с могућношћу поновног избора,

е) ванредни професор - на период од шест година с могућношћу поновног избора и

ж) редовни професор - на неодређено вријеме.

Члан 84.

Период на који се бира академско особље на високој школи је:

а) умјетнички сарадник - на период од четири године са могућношћу једног поновног избора,

- б) асистент - на период од четири године без могућности поновног избора,
- в) предавач високе школе - на период од пет година с могућношћу поновног избора и
- г) професор високе школе - на неодређено вријеме.

Члан 85.

(1) Прије почетка сваке академске године, високошколска установа утврђује одговорне наставнике и сараднике за ту академску годину.

(2) За одговорне наставнике и сараднике на универзитету одређују се наставници и сарадници који испуњавају прописане услове и који су изабрани у прописаном поступку према овом закону или закону који је био важећи у вријеме када су изабрани у звање.

(3) За одговорног наставника на академском студијском програму који се изводи на високој школи одређује се наставник који има научни степен доктор наука у одговарајућој научној области.

(4) Високе школе су дужне одредити одговорне наставнике у складу са ставом 3. овог члана до академске 2015/2016. године.

Члан 86.

(1) Универзитет може, на приједлог факултета или друге организационе јединице, додијелити звање професор емеритус редовном професору, пензионисаном последије ступања на снагу овог закона, који се посебно истакао својим научним, односно умјетничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбјеђивању наставно-научног, односно умјетничког подмлатка у области за коју је изабран.

(2) Професор емеритус може учествовати у извођењу наставе на другом и трећем циклусу студија, учествовати у изради истраживачких пројеката и бити члан комисије за избор у звања, а не може бити одређен за одговорног наставника из члана 85. става 1. овог закона.

(3) Поступак и услови додјеле звања и права лица из става 1. овог члана ближе се утврђују општим актом универзитета.

(4) Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана утврђује се уговором о ангажовању за извођење наставе.

(5) Универзитет може додијелити и звање почасни доктор наука, у складу са условима и процедурама утврђеним статутом универзитета и општеприхваћеним стандардима у научноистраживачкој и образовној дјелатности.

Члан 87.

(1) Наставу страних језика на нематичном факултету и наставу вјештина може изводити и наставник страног језика, односно вјештина, који је завршио основне студије или други циклус студија с најмањом просјечном оцјеном 8,0 или 3,5 и на првом и на другом циклусу студија, који има објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

(2) Општим актом високошколске установе ближе се уређује:

- а) начин избора и
- б) вријеме на које се бира наставник страног језика, односно вјештина.

Члан 88.

(1) Истакнути научник, стручњак или умјетник може да учествује у остваривању дијела наставе на наставном предмету на високошколској установи, у складу са статутом.

(2) На академији умјетности сарадници могу, у сарадњи са наставником, изводити наставу из дијела програма или појединих облика стручног, односно умјетничког рада, обуку из стручних знања и вјештина, вјежбе и друге послове утврђене статутом.

Члан 89.

(1) Избор академског особља врши се на основу јавног конкурса, у складу са условима и критеријумима утврђеним законом, статутом високошколске установе и општеприхваћеним стандардима у датој струци.

(2) Конкурс за избор наставника и сарадника објављује се најкасније шест мјесеци прије истека времена за које је наставник, односно сарадник биран.

(3) Избор у звање наставника и сарадника високошколска установа обавља у року од шест мјесеци од дана објављивања конкурса.

(4) У случају да процедура избора академског особља није завршена у року из претходног става, неће се покретати поступак раскида уговора о раду до окончања поступка избора, а најдуже у року од годину дана од дана расписивања конкурса.

Члан 90.

(1) Универзитет може, ангажовати наставнике и лекторе који имају одговарајући избор са другог универзитета из Републике, БиХ или иностранства за ивођење наставе, а у складу са статутом универзитета.

(2) Висока школа може ангажовати наставнике који имају одговарајући избор са друге високошколске установе из Републике, БиХ или иностранства за ивођење наставе, а у складу са статутом високе школе.

(3) Наставници из ст. 1. и 2. овог члана могу бити одређени за одговорне наставнике у складу са чланом 85. став 1. овог закона.

(4) Права и обавезе наставника из ст. 1. и 2. овог члана уређују се уговором о извођењу наставе, под условима и на начин прописан актом високошколске установе.

Члан 91.

(1) Вијеће организационе јединице универзитета, односно сенат високе школе образује комисију за подношење извјештаја о пријављеним кандидатима.

(2) Комисија из става 1. овог члана се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне области за којом се наставник, односно сарадник бира.

(3) Приликом именовања комисије из става 1. овог члана, најмање један члан комисије мора бити у радном односу на другој високошколској установи.

(4) Чланови комисије из става 1. овог члана су у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира.

(5) Вијеће организационе јединице универзитета разматра извјештај комисије из става 1. овог члана и утврђује приједлог одлуке о избору кандидата за одређено научно-наставно, односно умјетничко-наставно звање, који заједно са свим изборним материјалом доставља сенату.

Члан 92.

Извјештај комисије из члана 91. овог закона садржи:

- а) биографске податке о пријављеним кандидатима,
- б) преглед и мишљење о досадашњем научном, стручном, односно умјетничком раду пријављених кандидата,
- в) податке о објављеним радовима,
- г) мишљење о испуњавању других услова утврђених овим законом,
- д) приједлог за избор кандидата у одређено звање наставника, односно сарадника и
- ђ) друге елементе прописане подзаконским актом и статутом високошколске установе.

Члан 93.

(1) Кандидат за избор у научно-наставно звање, који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да пред комисијом коју формира вијеће организационе јединице, односно сенат високе школе, одржи предавање из наставног предмета уже научне области за коју је конкурисао.

(2) Високошколска установа дужна је да јавно огласи вријеме одржавања предавања из става 1. овог члана.

Члан 94.

(1) Избор кандидата у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања врши сенат.

(2) Одлука о избору у звање доноси се већином гласова укупног броја чланова сената, а на основу приједлога одлуке вијећа факултета и извјештаја комисије из члана 91. овог закона.

Члан 95.

(1) Кандидат може поднијети захтјев за преиспитивање одлуке о избору кандидата у научно-наставна или умјетничко-наставна звања сенату, у року од 15 дана од дана пријема обавјештења о одлуци сената.

(2) Одлука сената, по захтјеву за преиспитивање, је коначна и против исте се може покренути управни спор.

Члан 96.

(1) У погледу права, обавеза и одговорности академског особља и других лица запослених у високошколској установи примјењују се законски прописи којима се уређују радни односи, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Приликом запошљавања административног особља у јавној високошколској установи, водиће се рачуна о равноправној заступљености припадника конститутивних народа и националних мањина.

Члан 97.

(1) Академско особље закључује уговор о раду с високошколском установом на неодређено или одређено вријеме у складу са статутом високошколске установе, уз обавезу спровођења поновног избора у исто или избора у више звање по истеку периода на које су изабрани.

(2) У случају да лица из става 1. овог члана која су закључила уговор о раду на неодређено вријеме, не буду изабрана у исто или више звање због неиспуњавања обавеза из уговора о раду, покренуће се поступак раскида уговора о раду.

(3) Обавеза спровођења поновног избора из става 1. овог члана престаје након што наставник буде изабран у звање редовног професора на универзитету и професора високе школе на високој школи, те након што сарадник буде изабран у звање вишег умјетничког сарадника на универзитету.

Члан 98.

(1) Наставник и сарадник имају право на мировање рокова за избор у академска звања и на мировање права и обавеза из радног односа, у вријеме док обављају дужност ректора или проректора у високошколској установи, у складу са њеним статутом или док обављају другу јавну функцију.

(2) Наставнику или сараднику који се налази на породилском одсуству или боловању дуже од годину дана изборни период се продужава за то вријеме.

(3) Наставнику послије пет година рада проведених на високошколској установи може бити одобрено плаћено одсуство у трајању од једне школске године ради стручног и научног усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

(4) Ако се наставник или сарадник одлуче за коришћење права из става 1. овог члана, дужан је да се обрати високошколској установи захтјевом за одобрење.

(5) Високошколска установа дужна је одлучити о захтјеву из става 4. овог члана у складу са законом и општим актом високошколске установе.

Члан 99.

(1) Наставник, односно сарадник високошколске установе може закључити уговор о допунском раду на другој високошколској установи само уз претходну сагласност послодавца са којим има заснован радни однос са пуним радним временом.

(2) Општим актом високошколске установе уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника на другој високошколској установи.

Члан 100.

(1) Наставнику престаје радни однос на високошколској установи на крају школске године у којој је навршио 68 година живота, уз изузетак професора емеритуса.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, наставник може бити уговорно ангажован у настави до годину дана, на приједлог Сената високошколске установе, уколико по претходно расписаном конкурсном није изабран одговарајући кандидат, са могућношћу продужења за још једну годину по истој процедури.

Члан 101.

Пензионисани професори могу бити чланови у комисијама за изборе у академска звања до навршених 75 година живота, уколико нема могућности да се у комисији ангажују наставници из радног односа.

IX – СТУДЕНТИ

Члан 102.

(1) Студенти који су уписани на високошколску установу закључују уговор са високошколском установом, у складу са овим законом и статутом високошколске установе.

(2) Статутом универзитета ректор може дати овлашћење декану факултета или умјетничке академије да закључује уговор са студентима уписаним на тој организационој јединици.

(3) У уговору из става 1. овог члана наводи се начин обезбјеђивања настављања и завршетка школовања у случају престанка рада високошколске установе или престанка извођења одређеног студијског програма, а у складу са чланом 15. став 10. овог закона.

(4) Студенту који је уписан на високошколску установу уздаје се студентска књижица – индекс.

Члан 103.

У складу са статутом високошколске установе, студенти имају право:

а) да користе библиотеку и друге услуге за студенте које се налазе у високошколској установи,

б) да учествују на изборима за студентска мјеста у студентским представничким тијелима и другим тијелима установљеним у складу са статутом високошколске установе, као и да се боре за заштиту аутономије и дигнитета високошколске установе,

в) да учествују у систему осигурања квалитета високошколске установе и

г) на признавање и пренос бодова између акредитованих високошколских установа у Републици, БиХ и у иностранству, у складу са овим законом.

Члан 104.

Студенти уписани на високошколску установу имају обавезе да:

- а) присуствују предавањима, вјежбама, семинарима и другим облицима наставе организованим у оквирима предмета студијског програма, у складу са њиховим статусом,
- б) се придржавају правила која је установила високошколска установа,
- в) указују дужно поштовање према правима особља и других студената и
- г) указују дужну и пуну пажњу свом студију и учествују у академским активностима.

Члан 105.

Статут високошколске установе садржи одредбе које:

- а) осигуравају слободу студената да, у складу са овим законом, испитују и тестирају примљена знања и да нуде нове идеје и мишљења, а да се тиме не излажу опасности од губитка свог статуса или било које друге привилегије коју евентуално у високошколској установи уживају,
- б) осигуравају студентима, у складу са законом, слободу говора, организације и окупљања студената,
- в) штите студенте од дискриминације према било којем основу, као што је: пол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, вјера, језик, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус и
- г) пружају правичне и непристрасне механизме рјешавања дисциплинских питања која се тичу студената.

Члан 106.

- (1) Студенти имају право да изнесу своја мишљења у погледу квалитета наставе или других услуга високошколске установе, а статут високошколске установе уређује правично рјешавање таквих притужби, у року који не може бити дужи од 30 дана.
- (2) Околности под којима студенти исписани из академских или дисциплинских разлога, као и жалбени поступци разрађени су статутом високошколске установе.
- (3) Студенти имају право да оспоре пред надлежним судом коначне одлуке високошколске установе из става 2. овог члана које се на њих односе.

Члан 107.

- (1) Студенту се на његов захтјев одобрава мировање права и обавеза у случају:
 - а) теже болести,
 - б) упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест мјесеци,
 - в) њега дјетета до годину дана живота,
 - г) одржавања трудноће,
 - д) вршења руководних функција у студентском представничком тијелу и
 - ђ) у другим случајевима предвиђеним општим актом високошколске установе.
- (2) Правилима студирања одређује се орган, процедура и услови остваривања права из става 1. овог члана.

Члан 108.

(1) Студент одговара за повреду обавезе која је у вријеме извршења била утврђена општим актом високошколске установе.

(2) За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мјера искључења са студија на високошколској установи.

(3) Покретање дисциплинског поступка застаријева по истеку шест мјесеци од дана сазнања о учињеној повреди, односно 12 мјесеци од када је повреда учињена.

(4) Општим актом високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

Члан 109.

Организовање смјештаја и исхране студената врши се у складу са законом који регулише област студентског стан дарда.

Члан 110.

(1) Статус студента престаје:

- а) завршетком студијског програма и добијањем звања за које се студент школује,
- б) исписом из високошколске установе прије завршетка студија,
- в) када студент не упише годину студија, а не мирују му права и обавезе студента,
- г) не обнови упис у исту годину у прописаном року, а не мирују му права и обавезе студента и
- д) када високошколска установа изрекне студенту дисциплинску мјеру искључења са високошколске установе.

(2) Статус редовног студента, поред услова из става 1. овог члана, престаје и када студент не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма.

(3) У двоструком броју школских година из става 2. овог члана убраја се и апсолвентски стаж.

(4) У случају да обнови студијску годину, редовни студент чије се студије финансирају из буџета прелази у статус редовног студента који суфинансира своје школовање након 2015/2016. академске године.

(5) Студент који суфинансира своје школовање може стећи статус студента чије се школовање финансира из буџета под условима који су прописани општим актом високошколске установе.

Члан 111.

(1) Статут или други општи акт високошколске установе предвиђа успостављање студентског представничког тијела које заступа и штити интересе студената и даје допринос друштвеним, културним, академским или физичко-рекреативним потребама студената, на основу демократских принципа и у складу са законом.

(2) Начин избора и број чланова студентског представничког тијела утврђује се општим актом високошколске установе.

(3) Право да бирају и да буду бирани за члана студентског представничког тијела имају сви студенти високошколске установе, односно организационе јединице, уписани на студије у академској години у којој се бира студентско представничко тијело.

(4) Мандат чланова студентског представничког тијела траје годину дана.

(5) Избор чланова студентског представничког тијела одржава се сваке године, најкасније до 30. новембра текуће године, тајним и непосредним гласањем.

(6) Студентско представничко тијело, у складу са овим законом и статутом високошколске установе, доноси акт у коме детаљније уређују начин рада и назив студентског представничког тијела.

(7) Високошколске установе су дужне да обезбиједи просторне и друге услове за рад студентских представничких тијела, у складу са статутом високошколске установе.

(8) Студентска представничка тијела се укључују у Унију студената Републике Српске.

(9) Рад Уније студената Републике Српске регулисан је посебним законом.

Члан 112.

(1) Ради остваривања права и заштите интереса студената, студентско представничко тијело бира и смјењује представнике студената у органима високошколске установе, у складу са статутом високошколске установе и актом студентског представничког тијела из члана 111. став 6. овог закона.

(2) Избор чланова вијећа организационе јединице из реда студената врши се у складу са чланом 71. ст. 3. и 4. овог закона.

Х - ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Члан 113.

Влада је надлежна да:

а) доноси, на приједлог Министарства, годишње акционе планове за спровођење стратегије развоја образовања у Републици Српској,

б) обезбјеђује средства јавним високошколским установама за финансирање сва три циклуса наставе, истраживања и умјетничког рада, у складу са уписном политиком и важећим прописима у области високог образовања и финансијског пословања,

в) обезбјеђује посебна средства јавним високошколским установама ради остваривања једнаких услова за остваривање права на високо образовање студентима са инвалидитетом,

г) утврђује број студената за упис у прву годину студија **првог и другог циклуса студија** на јавним високошколским установама, на приједлог Министарства, и

д) утврђује висину школарине за студенте који суфинансирају своје школовање на јавним високошколским установама, на приједлог Министарства.

Члан 114.

Министарство је одговорно за:

а) координацију и развој високог образовања у Републици,

б) предлагање Влади акционих планова за спровођење стратегије развоја образовања у Републици,

в) креирање уписне политике у складу са циљевима развоја високог образовања и потребама тржишта рада,

г) спровођење процедуре лиценцирања високошколских установа у Републици,

д) вођење Регистра високошколских установа и Регистра наставника и сарадника и других података од значаја за развој система високог образовања,

ђ) прописивање облика и садржаја јавних докумената које издају високошколске установе,
е) вођење регистра о признавању страних диплома,

ж) предлагање Влади броја студената за упис у прву годину првог и другог циклуса студија,

з) предлагање Влади висине школарине за студенте који се суфинансирају из буџета, на приједлог јавних високошколских установа,

и) промоцију интеграције наставног и истраживачког рада и стимулацију истраживачких програма на универзитетима и високим школама,

ј) промоцију мобилности студената и наставног особља и обезбјеђење мобилности студената и наставног особља унутар Републике, БиХ, европског подручја високог образовања и у свијету,

к) промоцију и обезбјеђење сарадње између високошколских установа у Републици, БиХ и високошколских установа у регији и у свијету,

л) промоцију и законску могућност једнаког приступа високом образовању, стручном развоју и обуци, цјеложивотном учењу и свим другим аспектима високог образовања у Републици и

љ) подржавање и подстицање јачих веза између сектора високог образовања, индустрије, привреде и друштва.

XI - ТИЈЕЛА У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 115.

(1) Ректорска конференција Републике Српске утврђује и заступа заједничке интересе универзитета у Републици и остварује сарадњу са институцијама у области образовања у Републици, БиХ, Европи и свијету.

(2) Пуноправни чланови Ректорске конференције су ректори лиценцираних универзитета у Републици.

(3) Рад и функционисање Ректорске конференције уређује се статутом.

(4) Статут Ректорске конференције доноси Ректорска конференција, на првом сазиву, консензусом.

(5) Рад Ректорске конференције финансирају универзитети, у складу са њиховим статутима.

(6) Ректори лиценцираних универзитета у Републици могу да буду и чланови Ректорске конференције Босне и Херцеговине.

Члан 116.

(1) Конференција високих школа утврђује и заступа заједничке интересе високих школа у Републици и остварује сарадњу са институцијама у области образовања у Републици, БиХ, Европи и свијету.

(2) Пуноправни чланови Конференције високих школа су директори лиценцираних високих школа у Републици.

(3) Рад и функционисање Конференције високих школа уређује се статутом.

(4) Статут Конференције високих школа доноси Конференција високих школа, на првом сазиву, консензусом.

(5) Рад Конференције високих школа финансирају високе школе, у складу са статутом.

Члан 117.

(1) Министар именује чланове Комисије за информисање и признавање докумената из области високог образовања (у даљем тексту: Комисија за информисање) из реда наставника високошколских установа са међународним искуством.

(2) Предсједника Комисије за информисање именује Влада, на приједлог министра, из реда наставника високошколских установа са међународним искуством.

(3) Административне и стручне послове за Комисију за информисање обавља секретар Комисије за информисање који је запослен у Министарству.

(4) Мандат чланова и предсједника Комисије за информисање траје четири године.

Члан 118.

Комисија за информисање је надлежна:

- а) за информисање и признавање у области високог образовања,
- б) за координацију међуентитетске и међународне размјене академског особља, студената и програма у области високог образовања,
- в) за представљање Републике у пројектима на нивоу БиХ и у међународним пројектима у области високог образовања из своје надлежности,
- г) да, посредством мрежа за информисање у БиХ и међународних мрежа центра за информације, пружа информације високошколским установама у Републици у вези са страним високошколским установама и програмима у сврху признавања степена и диплома за даље школовање на високошколским установама у Републици, БиХ и да представља Републику у тим мрежама (мреже ENIC/NARIC),
- д) да даје обавјештења и мишљења о страним дипломама у сврху наставка школовања на високошколским установама у Републици и БиХ,
- ђ) да одлучује у складу са прописима о признавању диплома стечених ван Републике и БиХ, ради запослења и у друге професионалне сврхе и
- е) да даје савјете и информације о питањима унутар свог мандата заинтересованим странама.

Члан 119.

- (1) Комисијом за информисање руководи предсједник.
- (2) Рад Комисије за информисање финансира се из буџета Министарства.
- (3) Састав и начин рада Комисије уређује се Правилником о саставу и начину рада Комисије за информисање и признавање докумената из области високог образовања.
- (4) Министар доноси правилник из става 3. овог члана.
- (5) Министар рјешењем одређује висину накнаде за рад предсједника, чланова и спољних сарадника Комисије за информисање.**

Члан 120.

- (1) Влада формира Савјет, као своје савјетодавно тијело, ради унапређивања квалитета високог образовања.
- (2) Савјет дјелује као независно, савјетодавно академско тијело.
- (3) Административно-техничке послове за Савјет обавља Министарство.
- (4) Рад и функционисање Савјета уређује се Пословником о раду Савјета, у складу са одредбама овог закона.
- (5) Пословник о раду доноси Савјет двотрећинском већином гласова од укупног броја својих чланова.

Члан 121.

- (1) Савјет има 11 чланова из реда универзитетских професора, врхунских научника, односно умјетника из разних научних области, односно из области умјетности, које путем јавног конкурса именује Влада.
- (2) Структура чланова Савјета, у правилу, одражава национални састав конститутивних народа и осталих.

(3) Рок за пријављивање кандидата за чланове Савјета је 20 дана од дана објављивања јавног конкурса.

(4) Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.

(5) Примједбе и приједлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе кандидата на увид јавности.

(6) Министарство упућује Влади приједлог кандидата у року од 90 дана од дана објављивања јавног конкурса.

(7) Мандат чланова Савјета траје четири године.

(8) Исто лице може бити изабрано за члана Савјета највише два пута.

(9) Савјет бира предсједника из реда својих чланова.

(10) Чланови Савјета имају право на накнаду за рад.

(11) Рад Савјета се финансира из буџета Министарства.

Члан 122.

(1) Рад Савјета је јаван.

(2) У раду Савјета, у складу са општим актима Савјета, могу без права одлучивања да учествују представници високошколских установа и студената.

(3) Савјет за потребе свог рада може да образује посебна радна тијела.

(4) Савјет подноси Влади извјештај о свом раду најмање два пута годишње.

Члан 123.

Надлежности Савјета су:

а) пружање савјета и давање мишљења Влади, Министарству, Ректорској конференцији и високошколским установама о политици рада и развоја високог образовања у Републици,

б) анализа стања у области високог образовања, те предлагање и подстицање доношења мјера за унапређење високог образовања,

в) предлагање критеријума, правила и упутстава за лиценцирање високошколских установа и студијских програма,

г) давање мишљења о друштвеној оправданости оснивања високошколских установа и нових студијских програма на високошколским установама у Републици,

д) учешће у домаћим и међународним пројектима из области развоја и осигурања квалитета високог образовања,

ђ) давање препорука Министарству о уписној политици и препорука о школаринама на јавним високошколским установама,

е) давање препоруке о критеријумима стипендирања и другим облицима финансијске подршке студентима, укључујући дефинисање елемената студентског стандарда,

ж) утврђивање критеријума за избор домаћих и међународних експерата који се именују у комисије за лиценцирање и

з) утврђивање листе домаћих и међународних експерата са које се именују комисије за лиценцирање у транспарентној процедури јавног позива.

XII - ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Члан 124.

(1) Признавање стране високошколске исправе је поступак којим се имаоцу те исправе утврђује право у погледу наставка образовања, односно у погледу запошљавања.

(2) Поступак признавања страних високошколских исправа спроводи се у складу са одредбама овог закона.

(3) Министарство води регистар признатих страних диплома у сврху запошљавања.

Члан 125.

(1) У поступку признавања страних високошколских исправа ради наставка образовања у систему високог образовања имаоцу стране високошколске исправе утврђује се право на наставак почетог високог образовања, односно право на укључивање у нивое високог образовања.

(2) У поступку признавања страних високошколских исправа ради запошљавања имаоцу стране високошколске исправе утврђује се врста и ниво завршеног студија, стечени стручни, односно академски или научни назив, као и врста и ниво студија у Републици којем одговара студиј завршен у иностранству.

(3) Поступак из става 2. овог члана не може да траје дуже од четири мјесеца од дана достављања уредног захтјева за признавање стране високошколске исправе.

Члан 126.

(1) У поступку признавања стране високошколске исправе спроводи се вредновање страног студијског програма, на основу врсте и нивоа постигнутих знања и вјештина.

(2) Једном извршено позитивно вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве када је ријеч о истом студијском програму.

(3) Вредновање се врши на основу податка о страног високошколској установи на којој се студијски програм изводи, систему образовања у земљи у којој је стечена иностранна диплома, права која та диплома даје у земљи у којој је стечена и другим околностима значајним за признавање, а које прибавља Министарство.

(4) Министарство даје податке о високошколској установи и систему образовања у Републици, у поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству.

Члан 127.

(1) Признавање стране високошколске исправе ради наставка образовања у систему високог образовања обавља високошколска установа, на начин и по поступку прописаним законом, подзаконским актом и општим актом те установе.

(2) У поступку признавања стране високошколске исправе узимају се у обзир:

а) систем образовања у земљи у којој је стечена страна високошколска исправа,

б) студијски програм,

в) услови уписа на студијски програм,

г) права која даје та високошколска исправа у земљи у којој је стечена и

д) друге чињенице од значаја за признавање стране високошколске исправе.

(3) Овлашћени орган високошколске установе, односно организационе јединице високошколске установе доноси рјешење о захтјеву за признавање.

(4) Против рјешења из става 3. овог члана може се поднијети приговор сенату високошколске установе, у року од 15 дана.

(5) Одлука сената из става 4. овог члана је коначна.

Члан 128.

(1) Поступак признавања спроводи се у складу са одредбама овог закона, ако међународним уговором није предвиђено другачије.

(2) Високошколске исправе стечене у СФРЈ до 6. априла 1992. године и у Републици Србији не подлијежу поступку признавања у складу са овим законом.

(3) Јавне исправе из ст. 1. и 2. овог члана производе исто правно дејство као јавне исправе издате у Републици Српској.

XIII - ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 129.

(1) Високошколска установа, односно организациона јединица универзитета води:

- а) матичну књигу студената,
- б) регистар уз матичну књигу студената,
- в) студентски досије,
- г) евиденцију о издатим јавним исправама,
- д) евиденцију о испитима,
- ђ) евиденцију о признатим страним високошколским исправама и
- е) евиденцију о мобилности студената, академског особља и административног особља.

(2) Подаци уписани у евиденцију прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе обављања дјелатности високошколске установе, односно организационе јединице и за потребе Министарства.

(3) Подаци из евиденције користе се тако да се обезбјеђује заштита идентитета студената, у складу са законом.

(4) Високошколска установа дужна је да трајно чува документацију из става 1. овог члана.

(5) Подаци уписани у евиденцију високошколске установе достављају се Министарству за обављање законом утврђених послова.

(6) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа.

Члан 129а.

(1) Министарство, с циљем прикупљања свеобухватних и стандардизованих података, води јединствени информациони систем (у даљем тексту: ЈИС).

(2) Министарство води регистар:

- а) лиценцирних високошколских установа,
- б) лиценцираних студијских програма,
- в) студената,
- г) запослених у високошколским установама и
- д) мобилности студената, академског особља и административног особља.

(3) Све високошколске установе уносе и ажурирају податке из евиденција из члана 129. овог закона у ЈИС, у оквиру одговарајућег регистра, у електронској форми.

(4) Министар доноси Правилник о садржају и поступку вођења јединственог информационог система.

(5) За потребе вођења регистара и других података од значаја за развој система високог образовања и заштите података о личности, формира се јединствени образовни број (у даљем тексту: ЈОБ).

(6) ЈОБ прати његовог носиоца кроз све циклусе образовања и представља кључ за повезивање свих података о студенту из ЈИС-а.

(7) ЈОБ представља индивидуалну и непоновљиву ознаку која се састоји од 16 карактера и која се додјељује студенту у аутоматизованом поступку преко ЈИС-а, на захтјев високошколске установе, при првом упису студента на високошколску установу.

Члан 130.

(1) На основу података из евиденције, високошколска установа, односно организациона јединица издаје јавне исправе у складу са законом, подзаконским актом и статутом високошколске установе.

(2) Јавне исправе у смислу овог закона су:

а) студентска књижица – индекс,

б) диплома о стеченом звању,

в) додатак дипломи,

г) увјерење о положеним испитима,

д) увјерење о стеченом звању и

ђ) увјерење о завршеном програму цјеложивотног учења.

(3) Високошколска установа издаје јавне исправе на једном од службених језика који су у употреби у Републици, на ћирилици или латиници, зависно од захтјева студента.

(4) Када се настава остварује на неком од страних језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на једном од службених језика који су у употреби у Републици, на ћирилици или латиници, зависно од захтјева студента, и на језику и писму на којем се изводи настава.

(5) На захтјев студента, високошколска установа је дужна да изда диплому и додатак дипломи и на енглеском језику.

(6) На захтјев студента, високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном дијелу студијског програма, која садржи податке о нивоу, врсти и садржају студија, као и постигнуте резултате.

(7) На основу података из евиденције, високошколска установа издаје дупликат дипломе о стеченом звању послије проглашења оригиналне дипломе неважећом у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(8) На новој дипломи уписује се ознака да је ријеч о дупликату дипломе, која је издата послије проглашења оригинала дипломе неважећим.

(9) Високошколска установа издаје увјерење о стеченом звању до издавања дипломе којим се утврђује да је студент испунио услове за стицање звања из циклуса студија који је завршио.

(10) Увјерење из става 9. овог члана издаје се у року од седам дана од дана завршетка циклуса студија и важи до издавања дипломе и додатка дипломи.

Члан 131.

(1) Диплома се овјерава сувим жигом високошколске установе.

(2) Додатак дипломи обавезно се издаје уз диплому и садржи вјештине, компетенције и знања носиоца дипломе и друге податке у складу са законом, подзаконским актом и статутом.

(3) Министар доноси Правилник о садржају јавних исправа које издају високошколске установе.

Члан 132.

(1) Диплому и додаток дипломи потписују ректор и декан факултета, односно умјетничке академије, у саставу универзитета.

(2) Диплому и додаток дипломи високе школе потписује директор.

(3) Додатак дипломи овјерава се печатом високошколске установе.

(4) Заједничку диплому и додаток дипломи потписују овлашћена лица високошколских установа које изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Члан 133.

(1) Лице које нема јавну исправу о стеченом високом образовању, а евиденција о томе, односно архивска грађа је уништена, нестала или недоступна, може да поднесе захтјев основном суду у мјесту пребивалишта или боравишта, због утврђивања завршеног школовања.

(2) Рјешење суда којим се доказује да је лице стекло високо образовање замјењује диплому о завршеном високом образовању.

Члан 134.

(1) Диплома, додаток дипломи и увјерење о стеченом звању оглашавају се ништавим:

а) ако их је издала нелиценцирана високошколска установа,

б) ако их је потписало неовлашћено лице или

в) ако имацац дипломе није испунио све испитне обавезе на студију на начин и према поступку који је утврђен законом, подзаконским актом и студијским програмом високошколске установе.

(2) **Уколико диплома, додаток дипломи и увјерење о стеченом звању садрже грешку у именима и бројевима, писању, као и друге очигледне нетачности, исправка се врши у складу са законом који се уређује општи управни поступак.**

XIV - ФИНАНСИРАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 135.

(1) Средства за обављање дјелатности високог образовања јавним високошколским установама обезбјеђују се из сљедећих извора:

а) буџета Републике,

б) властитих прихода,

в) буџета јединица локалне самоуправе,

г) донација и

д) других извора.

(2) Средства за обављање дјелатности високог образовања приватним високошколским установама обезбјеђује оснивач из сљедећих извора:

а) властитих прихода,

б) донација и

в) других извора.

(3) Новчана средства из ст. 1. и 2. овог члана припадају високошколској установи и организационој јединици која их је остварила и користе се у складу са законом, статутом, **подзаконским актом високошколске установе** и усвојеним финансијским планом.

(4) Високошколске установе могу се финансирати само из оних извора који не утичу на њихову аутономију.

(5) За коришћење финансијских средстава, у складу са финансијским планом и прописима који регулишу област високог образовања и финансијског пословања, одговоран је ректор универзитета, односно директор високе школе.

Члан 136.

(1) Средствима буџета Републике финансирају се плате и накнаде запослених, у складу са прописима који регулишу плате запослених у области образовања и у складу са стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа.

(2) Министар доноси Правилник о стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа.

(3) На јавним високошколским установама средствима буџета Републике суфинансирају се:

- а) научноистраживачке дјелатности,
- б) трошкови материјала и услуга,
- в) опрема и услови за студирање студената са инвалидитетом,
- г) трошкови за набавку сталних средстава,
- д) међународне размјене студената и академског особља и
- ђ) програми и пројекти студентских организација.

(4) У вези са т. д) и ђ) става 3. овог члана министар доноси правилнике о суфинансирању:

- а) међународне размјене студената и академског особља и
- б) програма и пројеката студентских организација.

(5) Учешће буџета Републике у суфинансирању трошкова из става 3. овог члана утврђује се на основу прописа којима се регулише извршење буџета и усвојеним буџетом Републике за календарску годину.

Члан 137.

(1) Властите приходе високошколске установе остварују путем:

- а) школарина,
- б) уписнина,
- в) пројеката и научноистраживачког и умјетничког рада, укључујући приходе од организовања научно-стручних скупова и консултантских услуга,
- г) услуга лабораторијских испитивања и атестирања,
- д) семинара и других видова обуке према програмима цјеложивотног учења,
- ђ) издавачке дјелатности, израде елабората и експертиза,
- е) изнајмљивања пословног простора, а у складу са стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа и
- ж) осталих прихода од регистрованих дјелатности наведених у акту о оснивању високошколске установе.

(2) Властите приходе из става 1. т. в), г), д) и е) овог члана високошколска установа може остваривати на начин и по поступку којим се не омета одвијање основне дјелатности високошколске установе.

Члан 138.

(1) Школарина на јавним високошколским установама је износ новчаних средстава којима суфинансирајући студент учествује у суфинансирању укупних трошкова његовог студија на јавној високошколској установи, а самофинансирајући студент учествује у финансирању укупних трошкова његовог студија на јавној високошколској установи.

(2) Министарство предлаже Влади висину школарине за студијске програме на првом и другом циклусу студија, на јавним високошколским установама, за студенте чије се школовање суфинансира из буџета.

(3) Право уписа у наредну годину студија у својству студената који се финансирају из буџета Републике имају студенти који се рангирају у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају из буџета.

(4) Рангирање студента из става 4. овог члана утврђује се према ранг-листи која се формира на основу броја остварених ECTS бодова и постигнутог успјеха, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

(5) Висина школарине на приватној високошколској установи утврђује се у складу са чланом 57. став 1. овог закона.

(6) Уписнине из члана 137. став 1. тачка б) су накнаде које студенти плаћају приликом уписа на високошколску установу, и то:

- а) административни трошкови уписа,
- б) накнаде за неположене испите студената који обнављају годину,
- в) накнаде за комисијске испите,
- г) накнаде за признавање диплома за студенте који прелазе са других факултета због наставка школовања,
- д) накнаде за штампање диплома, дипломских испита и трошкова промоције и
- ђ) накнаде које се плаћају при упису сваког семестра.

Члан 139.

(1) Средства остварена од властитих прихода високошколска установа, односно њихове организационе јединице распоређују за:

- а) унапређење дјелатности високошколских установа,
- б) накнаде радницима који су непосредно учествовали у стицању властитог прихода, у складу са законским прописима којима се регулишу радни односи и плате и
- в) директне материјалне трошкове настале активношћу којом се стиче властити приход.

(2) Управни одбор високошколске установе доноси правилник о критеријумима за расподјелу властитих прихода, у складу са правилником из члана 136. став 2. овог закона, на основу приједлога вијећа организационих јединица.

(3) Актом из става 2. овог члана прецизира се на који начин и у ком омјеру организациона јединица има финансијска овлашћења и преузима одговорност унутар високошколске установе и то тако да се прецизно евидентирају и одреде приходи и расходи свих организационих јединица, поштујући однос учињених расхода и остварених прихода унутар организационе јединице.

(4) Новчана средства из властитих прихода, расподијељена у складу са актом високошколске установе из става 2. овог члана, на располагању су организационим јединицама, у пуном износу.

(5) Изузетно, средства из става 4. овог члана која су на располагању организационој јединици могу да користе високошколске установе у чијем саставу се налази организациона јединица, само уз претходну писмену сагласност декана или директора организационе јединице.

Члан 140.

У сврху задовољавања јавних потреба у области високог образовања може се успостављати сарадња јавног и приватног сектора, у складу са прописима којима се регулише јавно-приватно партнерство.

XV - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 141.

(1) Управни надзор над радом високошколских установа и законитошћу аката донесених од стране високошколских установа, на основу овог закона, врши Министарство.

(2) Управни надзор се спроводи тако да се не нарушава аутономија и не омета рад високошколске установе.

(3) Ако Министарство у вршењу управног надзора утврди да високошколска установа у цјелости или за поједине студијске програме не испуњава неки од услова за обављање дјелатности високог образовања прописаних овим законом, одредиће примјерен рок у којем је високошколска установа дужна да отклони утврђене недостатке.

(4) Ако високошколска установа из става 3. овог члана не отклони недостатке у утврђеном року, Министарство ће спровести поступак одузимања дозволе за рад високошколској установи или дозволе за извођење појединих студијских програма на тој високошколској установи на начин и по поступку прописаном за издавање дозволе за рад.

(5) Високошколска установа којој је одузета дозвола за рад или дозвола за извођење појединих студијских програма дужна је затеченим студентима обезбиједити настављање и завршетак школовања у складу са чланом 15. став 10. овог закона.

Члан 142.

(1) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, путем просвјетне инспекције.

(2) У вршењу надзора просвјетни инспектор је овлашћен и дужан да:

а) забрани рад високошколској установи која обавља рад без одобрења Министарства,

б) наложи преузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених неправилности или недостатака у року који одреди,

в) наложи високошколској установи да поништи испите који нису обављени у складу са овим законом, односно статутом високошколске установе,

г) наложи забрану рада лицима која нису завршила одговарајући образовни програм на лиценцираним високошколским установама,

д) наложи забрану рада лицима која нису у складу са овим законом стекла одговарајуће научно-наставно звање,

ђ) наложи високошколској установи да поништи уписе студената који су уписани супротно одредбама овог закона и статута високошколских установа,

е) наложи високошколској установи да поништи јавне исправе које су издате супротно одредбама овог закона и статутима високошколских установа,

ж) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка против одговорног лица,

з) поднесе захтјев за покретање кривичног поступка против одговорног лица,

и) поднесе извјештај надлежном органу о учињеном кривичном дјелу и

ј) предузме друге мјере и радње за које је законом и другим прописима овлашћен.

(3) Просвјетна инспекција по службеној дужности оглашава ништавом диплому, односно додаток дипломи из разлога утврђених у члану 134. овог закона, ако то не учини високошколска установа у остављеном року.

Члан 143.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

а) ако не дозволи приступ високом образовању на основу: пола, расе, сексуалне оријентације, физичког или другог недостатка, брачног стања, боје коже, језика, вјероисповијести, политичког

или другог мишљења, националног, етничког или социјалног поријекла, везе са неком националном заједницом, имовине, рођења, броја година или неког другог статуса (члан 5. став 4.),

б) ако упише студента супротно одредбама члана 6. ст. 1, 2. и 3. овог закона,

в) ако не објави наставни план прије почетка наставе за наредну академску годину (члан 40. став 2.),

г) ако изврши измјену студијског програма супротно члану 42. ст. 3. и 4. овог закона и ако не обавијести Министарство о извршеним измјенама студијског програма,

д) ако не организује полагање испита у складу са чланом 46. овог закона,

ђ) ако не омогући јавност приликом провјере свих облика знања (члан 48. став 2.),

е) ако организује полагање испита супротно утврђеним роковима и терминима (члан 49. ст. 1, 2. и 3.),

ж) ако не омогући студенту остваривање права из члана 49. став 6. овог закона,

з) ако прије расписивања конкурса за упис нових студената не утврди и Министарству не предложи висину школарине за наредну школску годину за студијске програме **првог и другог циклуса студија** (члан 56. став 1. тачка в),

и) ако изврши избор у звања супротно одредбама чл. 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83. и 84. овог закона,

ј) ако не утврди одговорног наставника и сарадника (члан 85.),

к) ако не распише конкурс за избор академског особља (члан 89.),

л) ако не закључи уговор са студентом који је уписан на ту високошколску установу (члан 102. став 1.),

љ) ако не води или ако води неуредно матичну књигу студената, евиденцију о издатим јавним исправама, евиденцију о испитима и друге евиденције прописане од стране Министарства (члан 129. став 1.),

м) не води или ако води неуредно евиденције прописане чланом 129. став 1. овог закона,

н) не уносе и ажурирају или ако неуредно уносе и ажурирају податке из евиденција у ЈИС (члан 129а. став 1),

њ) ако не усклади статут или друге опште акте са овим законом (члан 157.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи, новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 144.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

а) ако додијели звања која нису предвиђена законом из члана 9. став 2. овог закона,

б) ако је приликом лиценцирања планирала упис студента само у прву годину студија, а након добијања дозволе за извођење студијског програма у првој години његовог извођења, извршила упис студента у више године студија (члан 15. ст. 2. и 4),

в) ако не достави банкарску гаранцију (члан 15. став 11),

г) ако обавља дјелатност високог образовања ван сједишта без одобрења Министарства (члан 15. став 12),

д) ако обавља дјелатност високог образовања у Републици, а није уписана у регистар из члана 21. став 2,

ђ) ако изводи студијски програм за који није добила рјешење о испуњености услова и дозволу за рад (члан 22. став 8),

е) ако не достави план уписа и податке о уписаним студентима у складу са чланом 33. ст. 1. и 3. овог закона,

ж) ако користи новчана средства супротно одредбама члана 139. ст. 4. и 5. овог закона,

з) ако не изврши упис кандидата у прву годину студија у складу са планом уписа (члан

33. став 2) и

и) ако, супротно подацима из евиденције коју води, изда јавну исправу (чл. 130, 131. и 132).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

Члан 144а.

Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се декан, односно директор организационе јединице за незаконито пословање (члан 72. став 2).

Члан 145.

Новчаном казном од 600 КМ до 2.000 КМ казниће се лице које објави стручни, научни или умјетнички рад, а за који се утврди да је плагијат (члан 52. став 1).

XVI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 146.

(1) Лица која су завршила студиј према прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона могу да користе стручна и научна звања у складу са прописима према којима су их стекла.

(2) До доношења закона из члана 9. став 2. овог закона, додјељивање звања вршиће се у складу са одредбама раније важећих прописа, а најдуже у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 147.

(1) Лица изабрана у академска звања (наставници и сарадници) која та звања имају на дан ступања на снагу овог закона задржавају та звања до истека периода на које су бирани.

(2) Започети избор у звање наставника, сарадника и професора емеритуса према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се према тим прописима, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Наставницима и сарадницима који су даном ступања на снагу овог закона затечени у умјетничко-наставничком или сарадничком звању, а не испуњавају услове за избор у исто или више звање прописане чланом 78. став 1. тачка д) подтачка 1. или тачка ђ) подтачка 1. продужава се изборни период у истом звању најдуже за три године.

(4) Лице коме је додијељено звање професора емеритуса према закону који је важио до дана ступања на снагу овог закона задржава тај статус.

(5) Мандат органа високошколске установе, који су изабрани према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, траје до времена истека мандата на који су бирани.

(6) Мандат чланова Савјета, предсједника и чланова Комисије за информисање, који су изабрани према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, траје до времена истека мандата на који су бирани.

(7) Просвјетна инспекција спровешће надзор над законитошћу избора наставника и сарадника на свим високошколским установама у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 148.

(1) Студенти уписани на дипломски и постдипломски студиј, према одредбама Закона о универзитету ("Службени гласник Републике Српске", бр. 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05), могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најдуже до краја академске **2017/2018. године, осим студената уписаних на дипломске студије у**

трајању од пет или шест година који могу завршити ове студије најдуже до краја академске 2019/2020. године.

(2) Ако је високошколској установи, на коју су уписана лица из става 1. овог члана, у међувремену одузета дозвола за рад, иста је дужна затеченим студентима обезбиједити завршетак школовања на другој лиценцираној високошколској установи која изводи исти или сродан студијски програм.

(3) Ступањем на снагу овог закона студенти који не доврше дипломски и постдипломски студиј у року предвиђеном у ставу 1. овог члана могу студије наставити у складу са овим законом.

Члан 149.

(1) Лица која су стекла или ће стећи академски назив магистра наука, односно лица која су испуњавала услове за покретање поступка за стицање научног звања доктора наука, према Закону о универзитету, могу стећи научни степен доктора наука одбраном докторске дисертације у складу са наведеним законом.

(2) Лица из става 1. овог члана имају право да започну поступак за стицање научног степена доктора наука до почетка академске **2017/2018. године**, на универзитетима који су основани у складу са Законом о универзитету на оним студијским програмима на којима је изведена најмање једна генерација студената постдипломског студија, с тим да се научни степен доктора наука може стећи закључно са **30. септембром 2020. године**.

Члан 150.

Високошколске установе, које су добиле дозволу за рад и испуњавају кадровске услове према прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона, дужне су да обезбиједи кадровске услове у складу са чланом 15. став 2. овог закона најкасније до почетка академске 2013/2014. године.

Члан 151.

(1) Упис студената у прву годину студија у складу са одредбама овог закона вршиће се од академске 2011/2012. године.

(2) Одредбе члана 33. овог закона примјењиваће се од почетка академске 2010/2011. године.

(3) Студенти уписани на студиј у облику учења на даљину према одредбама раније важећег закона задржавају тај статус до почетка академске 2011/2012. године.

(4) Високошколска установа на коју су уписани студенти из става 3. овог члана дужна је да статус ових студената усклади са одредбама члана 34. овог закона до почетка академске 2011/2012. године.

Члан 152.

Студент који није остварио услов за упис наредне године студија из члана 49. ст. 5. и 6. овог закона има право уписа наредне године у академску 2018/2019, 2019/2020. и 2020/21. годину са правом преноса највише 15 ECTS бодова, без обзира на то колико је предмета исказано бројем бодова који се преносе или са правом преноса највише два предмета, без обзира на то са колико ECTS бодова су исказани ти предмети.

Члан 153.

(1) Одредбе члана 113. тачка д) примјењиваће се од академске 2011/2012. године.

(2) Одредбе члана 138. ст. 4. и 5. овог закона примјењиваће се од академске 2011/2012. године.

Члан 154.

Започети поступци за оснивање, односно добијање рјешења о испуњености услова за рад, према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, окончаће се према тим прописима, а најдуже у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 155.

Влада ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети уредбу о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку утврђивања испуњености услова (члан 15. став 13.).

Члан 156.

Министар ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилник:

- а) о областима образовања (члан 13. став 2.),
- б) о изгледу и садржају дозволе за рад и изгледу и садржају дозволе за извођење новог студијског програма (члан 20. став 5.),
- в) о Регистру високошколских установа и Регистру наставника и сарадника (члан 21. став 3.),
- г) о саставу и начину рада Комисије за информисање и признавање докумената из области високог образовања (члан 119. став 3.),
- д) о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа (члан 129. став 4.),
- ђ) о садржају јавних исправа (члан 131. став 3.),
- е) о стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа (члан 136. став 2.),
- ж) о суфинансирању међународне размјене студената и академског особља (члан 136. став 4. тачка а) и
- з) о суфинансирању програма и пројеката студентских организација (члан 136. став 4. тачка б).

Члан 156а.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о садржају и поступку вођења јединственог информационог система (члан 129а. став 4).

Члан 156б.

(1) До доношења правилника из члана 129а. овог закона, високошколска установа ће прикупљати податке о студентима у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

(2) Високошколска установа ће студенту, у року од мјесец дана од дана почетка првог семестра, додијелити ЈОБ, односно привремени ЈОБ, у аутоматизованом поступку преко ЈИС-а.

(3) Студентима уписаним на студије до ступања на снагу овог закона високошколска установа ће додијелити ЈОБ, односно привремени ЈОБ, у аутоматизованом поступку преко ЈИС-а, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 158.

(1) Овај закон не односи се на теолошке факултете, високе теолошке школе и теолошке академије.

Члан 158а.

Теолошки факултети, високе теолошке школе и теолошке академије (у даљем тексту: теолошке школе) могу бити у саставу универзитета и оснивача теолошких школа, према условима прописаним овим законом, општим актом универзитета и прописима којима је уређен рад теолошких школа.

Члан 159.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 85/06 и 30/07).

Члан 160.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".